

Serie nouă
februarie 2012

2
(CXXVIII)

36 pagini
9 lei

Am

MUZICALĂ

ACTUALITATEA

REVISTĂ LUNARĂ A UNIUNII COMPOZITORILOR ȘI MUZICOLOGILOR DIN ROMÂNIA

Din sumar:

Laura Nicorescu - succese europene
Viorel Munteanu - Doctor Honoris Causa
Opera Viva de Costin Popa
Eurovision 2012
Gala superlativelor VIP
CD Șlagăre românești

În imagine:
Laura Nicorescu
Photo Sceneline Studios

Despre regionalizare și globalizare în muzică

Liviu DĂNCEANU

Pentru Paul Valéry lumea reprezintă un ansamblu de incidențe, de injoncțiuni, de interpretări și solicitări de tot felul și de toate intensitățile, care surprind spiritul fără să-l lumineze în el însuși, care-l mișcă deconcertându-l, îl deplasează de la ce este mai important spre ceea ce este mai puțin important. O deplasare lubrifiată și de vâscozitățile regionalizării ori globalizării. Iar dacă pe vremea lui Valéry, globalizarea părea a fi doar o veste cu totul improbabilă, astăzi ea este un argument real, chiar și nespun de precar, ce pledează pentru infinit de multe semnificații posibile, dar pentru nici una încă certă. Așa cum certă și posibilă a fost regionalizarea limbajului muzical în ultimii două sute de ani, răstimp în care compozitorii au renunțat, treptat, să mai preia de la părinți sau de la frați acele convenții, cândva unanim acceptate de către întreaga breaslă și, foarte important, de către public. Dacă pe vremea lui Mozart nu exista nici un decalaj între codurile de producere a operelor muzicale și codurile de percepere a acestora, la mijlocul secolului trecut s-a ajuns ca distanța dintre aceste coduri să fie enormă, incomensurabilă, plasând codurile de producere într-o agresivă avangardă și codurile de percepere într-o indolentă ariergardă. La 1800 nu exista perspectiva istorică asupra propriei tradiții, cu atât mai puțin conștiința unor tradiții alogene: se trăia exclusiv din creația prezentului, publicul fiind exclusiv interesat de componistica timpului său. Globalizarea era în toi. La 1950, publicul trăia copios muzica trecutului, în vreme ce compozitorii repuneau totul în discuție. Regionalizarea era la ordinea zilei, grație principiului de a aduce cu fiecare opus ceva nou, principiu care, lansat, într-un fel de Beethoven (cel ce a imprimat simfoniilor sale un profil unic), a atins apogeul în ultimele decenii ale secolului trecut. Secularizarea noului, înțeles ca achiziție recentă dobândită cu orice preț, neadoptată de colectivitatea creatorilor, ci doar de individul autor, a condus la dispariția oricărei ordini generale, altfel spus, a oricărui globalism imanent. Și totuși, acum două secole se manifesta un soi de regionalism, să-i spunem calitativ: compozitorii dispuneau de o unică și suverană ordine colectivă (ordinea tonală), față de care puteau să aibă două tipuri de atitudini: a) să o adopte fără nici un fel de contribuție personală, pierzându-se în impersonalul

Photo: Mihail Ursachi

convențiilor; b) să o asimileze creator, sportor, adică să manifeste o anume tendință spre regionalizare (Ștefan Niculescu: *Reflecții despre muzică*, Editura Academiei Române, București, 2006, pag.45), pag. Prin multiplicare, peste două sute de ani, regionalizarea a devenit cantitativă, așa cum globalizarea, dacă în plin Clasicism era cantitativă, în probabila ei re-construcție va fi calitativă. În ordinea economicului (și, implicit, a politicului), globalizarea, se știe, înseamnă un proces

relațional de dependență, un teatru în care fiecare actor își joacă rolul și își primește partea. În muzică ea este oglinda în care fiecare își privește propria față. O oglindă ce reflectă mai curând imagini individuale decât imagini de grup. Căci, poate părea ciudat, dar în arta sunetelor globalizarea este, într-un anume fel, întârziată, dacă nu chiar stopată din cel puțin trei motive:

(Continuare în pag. 2)

DIN SUMAR

Teatrul de balet din Sibiu	3
Concerte sub... Iupă	4-7
Viorel Munteanu	8
Eminescu - muzicianul	9
Studioul Bella Voce	10
Interviu cu C. Țăranu	12
Cum se "desenează" o carieră	15
Vladimir Cosma în România	17
Punctul pe j... azz	18
Eurovision	20-21
Gala VIP	22
Feerie la Focșani	24
Caritabile	26
Paginile rock	28-29
Adio, Bițu Fălticineanu!	30
Femina	32-33
Muzica pe micul ecran	36

Despre regionalizare și globalizare în muzică

(Urmare din pag. 1)

1) globalizarea ține de spiritul epocii, un spirit din ce în ce mai atrofiat și mai secătuit. După serialism, lumea muzicii a mai fost locuită de câteva spirite parțial tutelare, care însă s-au derulat simultan și nu ca până acum, în consecuție. Aleatorismul, spectralismul, acusmatismul, curentul arhetipal, minimalismul, repetitivismul, fractalismul, noua complexitate, noua simplitate au tatonat, fiecare în parte, impunerea la scară planetară, mulțumindu-se în cele din urmă doar cu stârnirea interesului regional al diverselor *team*-uri componistice. Or, risipirea treptată a probabilității de funcționare a unui *Zeitgeist* coagulant, omogenizator face ca fenomenul globalizării, revendicat de componistica anilor din urmă, să nu se poată declina în spațiul muzicii savante, iar verbele extinderii și generalizării să nu poată fi conjugate la timpul prezent. 2) Fără îndoială, traversăm o perioadă bântuită de puseuri nostalgice, care, am mai spus-o, facilitează formarea, într-un ocean tot mai mare de ordine, a cât mai multe insule de dezordine. Compozitorii au preponderent nostalgia viitorului, în timp ce publicul și interpreții, pe cea a trecutului. Europeanii sunt năpădiți de delirul exoticului, de tentația orientalizării, iar extraeuropeanii, de dorul formalizării și occidentalizării. Dar transferurile virtuale sau actuale nu comportă, nicidecum, uniformizarea ori nivelarea ei, mai curând, întrețin asperități și protuberanțe semnificative la nivelul ethosului și a facturii sonore, acreditând încă o deloc neglijabilă diversitate de idiomuri muzicale. 3) Componistica savantă funcționează într-un regim de o asemenea discreție și intimitate încât globalizarea devine ea însăși un non-sens. Până când nu se vor demola ghetourile în care sunt încartiruite muzicile culte contemporane, nu vom putea lua în serios concertarea opțiunilor și aspirațiilor noastre. O face în schimb, la modul torențial, muzica de divertisment, solidară unui nou tip de folclor cu adevărat mondial. Dar aceasta este o altă poveste...

Liviu DĂNCEANU

Corul Teatrului Național de Operetă "Ion Dacian"

Muzică Religioasă de Sărbători

La începutul iernii, odată cu prima Sfântă Sărbătoare ce ne trimite cu gândul la cadouri, familie, căldură și liniște, de Sfântul Andrei, am avut plăcerea să asist la un concert coral de muzică religioasă cu un program foarte frumos și inspirat ales. La Sala George Enescu a UNMB, pe scena unde maestrul Gabriel Popescu a dirijat generații întregi de studenți, Corul Teatrului Național de Operetă Ion Dacian a susținut acest minunat concert.

Formația corală a Teatrului de Operetă se află sub conducerea dirijorului Gabriel Popescu de mulți ani și sub îndrumarea domniei sale și a dirijorului-asistent Aurel Muraru se bucură de o reală evoluție din punct de vedere artistic. Marea majoritate a publicului iubitor de operetă nu observă, de cele mai multe ori, eforturile care se ascund în spatele scenei, ale unui element poate mai puțin evident în tot ansamblul strălucirii unui spectacol, corul. În spatele fiecărei prestații se ascund ore întregi de repetiții, răbdare, pasiune și dragoste pentru actul artistic.

Am fost foarte plăcut surprins să aud piese de o profunzime artistică și religioasă deosebită interpretate cu atâta sensibilitate de Corul Teatrului de Operetă. Lucrări precum *Fericirile* și *Tatăl Nostru* de Dragoș Alexadrescu ori *Cămara Ta*, *Mîntuitorul meu* de I. D. Chirescu sunt doar câteva din vârfurile muzicii corale religioase românești, interpretate foarte inspirat de formația mai sus menționată. Am petrecut momente de neprețuit în public la auzul multor piese pe care chiar subsemnata le-a interpretat, la rândul ei, pe vremea când activa ca artist liric.

Pentru mine – și după cum am putut observa – și pentru toți cei prezenți, concertul oferit de corul Teatrului de Operetă a fost o gură de aer

curat, clipe de liniște atât de mult dorite de noi toți. Am avut surpriza de a-l regăsi pe Gabriel Popescu și în ipostaza de compozitor, scriind muzica pentru *Monodie cu clopote*, lucrare unde s-au evidențiat soliștii Ileana Lenghel, Ana-Maria Racu, George Matei, Mihăiță Radu. Cei patru și-au făcut apariția și în alte momente ale concertului.

Punctul culminant al manifestării din punctul de vedere umil al autoarei acestei cronici a fost *Tatăl Nostru* pe muzica lui Dragoș Alexadrescu, lucrare religioasă de mare profunzime. Puține sunt cuvintele ce pot fi spuse despre acest ultim moment al concertului, armoniile aproape divine în interpretarea impecabilă a corului. Admit că pentru mine a fost o surpriză plăcută să văd formația corală a Teatrului de Operetă din perspectiva repertoriului religios. A fost o primă dată, cu siguranță nu o să fie ultima, aștept cu nerăbdare noi concerte ale formației și îndrum cu căldură publicul către toate manifestările mișcării corale din România.

Andra FRĂȚILĂ

Ca o dragoste la prima vedere

Doina MOGA

...așa a fost turneul Teatrului de balet din Sibiu în Italia. Tânăr, romantic, original, exotic și neliniștit, acesta, și-a luat cu el, cel mai

elegant, fermecător, stilat și dificil balet, din tot ce s-a creat până acuma și l-a arătat țării, unde cândva, demult, s-au născut muzica și baletul.

Se știe că "Giselle", căci despre el este vorba, reprezintă, în pofida vârstei sale de aproape doua secole, piatra de încercare pentru orice balerin (el-ee), fie prim solist, fie din ansamblu, regie sau coregrafie. Iar în cazurile foarte fericite când realizarea lui, este la cote de înaltă performanță emoțională și tehnică, nu are cum să nu stârnească în rândul privitorilor, acel sentiment romantic și unic, de dragoste la prima vedere. Așa s-a întâmplat și în Italia când reciprocitatea feeling-ului i-a făcut pe interpreți și public, să vibreze la unison, topind, metaforic vorbind, granița dintre scenă și sală. Gisell-ul sibirian a pășit cu grație și a trăit

povestea, pe scene importante ale unor Teatre din 9 orașe ale Italiei, "sfințite", pe parcursul timpului de personalități ale baletului mondial cum ar fi Serge Lifar și Maurice Bejar. Totuși, turneul nu a fost unul obișnuit. Spun asta pentru că de la "preludiu", respectiv propunerea lui, și până la "codă" a fost punctat de câteva evenimente notabile. Ași începe printr-o spusă, conform căreia, soarta nu ocolește nici teatre așa cum nu ocolește nici oameni, cărți, partituri, tablouri sau locuri. Și ea, soarta, a atins cu bagheta-i magică acest teatru când a fost ales și invitat să o înlocuiască, figurat vorbind, pe sora lui mai mare și mai renumită, Teatrul din Kiev. Asta de

șansă! Mai apoi, după patru spectacole în care a evoluat în rolul principal prim solista Teatrului din Sibiu, Adela S t e r p Crăciun, cucerind definitiv publicul cu grația, sensibilitatea, rafinamentul, calitatea gestică și vocabularul tehnic deosebit, din

varii motive, a cedat rolul Mădălinei Stoica, solistă a ONB, care astfel a debutat ca prim solist tocmai cu acest rol dificil. S-a întâmplat la Teatru Roseti din Trieste unde noua Giselle a primit aplauze de admirație (în actul întâi) și de caldă încurajare (în actul doi). Ieșit din tipare a fost și rolul Mirthei, care prin tradiție este oferit unor balerine filiforme, înalte, hieratizate. Acum el a fost încredințat, riscant dar fericit, unei

balerine japoneze din compania sibiană, a cărei apariție și evoluție a schimbat oarecum tonalitatea rolului.

Miniona Risa Mochizuki, compensând înălțimea cu o garnitură tehnică de excepție (săritură înaltă, aplomb, magnetism exotic) a înprospătat ca o miasmă a primăverii, atmosfera, adăugând semnificației personajului, ceva parcă mai pământean. Iar starul non plus ultra, impecabil în rolul prințului Albert, prim solist al Operei Naționale bucureștene, Ovidiu Iancu Matei a fost furtunos aplaudat aproape la fiecare gest dansant. Dacă mai adaug faptul că în multe teatre, sălile de 1500 locuri erau ocupate până la refuz, cred că se poate lesne înțelege dimensiunea succesului acestui turneu. Leibnitz spunea că "muzica este o matematică a spiritului".

Cum balet fără muzică nu poate exista așa zice că acest turneu a funcționat ca un orologiu. De aceea nu este de mirare că directorii teatrelor italiene au reînnoit invitația pentru vară cu Giselle și alte baleturi din repertoriul teatrului sibirian. Nu ași încheia fără a menționa că succesul periplului sibienilor prin țara lui Michelangelo se datorează întâlnirii și conlucrării dintre talentații membrii ai companiei, regizorului și

coregrafului Pavel Rotaru și nu în ultimul rând directorului lui, Ovidiu Dragoman, foarte omogeni în pasiunea lor pentru această fragilă, efemeră dar splendidă și mereu surprinzătoare artă, baletul.

Liszt - Bartók - Enescu

În decembrie, în sala festivă a Castelului Nako din Sânnicolau Mare, în organizarea Casei de Cultură din localitate și a Facultății de Muzică din Timișoara, melomanii au putut audia Concertul masteranzilor Facultății de Muzică a Universității de Vest din Timișoara, de la cursul de Educație muzicală contemporană al prof. Constantin-Tufan Stan, inițiatorul manifestării. Concertul, conceput sub genericul *Concert aniversar Franz Liszt – Béla Bartók – George Enescu*, a fost alcătuit, în cea mai mare parte, din opusuri semnate de cei trei compozitori aniversați, care, de-a lungul timpului, au susținut memorabile recitaluri în Banat. Concertul a fost reluat la Lugoj, vineri, 16 decembrie 2011, la aceeași oră, pe scena Teatrului Municipal „Traian Grozăvescu”, având ca amfitrion Casa de Cultură Municipală Lugoj, cu aportul organizatoric al Școlii de Arte Frumoase „Filaret Barbu”.

Din creația lui Franz Liszt (1811-1886), Georgiana Stăncioni (vioară, clasa prof. univ. dr. Grațiela Negruțiu) a interpretat, acompaniată de Katalin Fekete, Ungaria (clasa de pian a prof. univ. dr. Felicia Stancovici), *Gondola lugubră*, o lucrare inspirată de memorabila întâlnire a lui Liszt cu Richard Wagner, la reședința acestuia din Veneția, cu un an înainte de moartea autorului *Tetralogiei*, prilej cu care a avut revelația premonitoare a apropiatei dispariții a compozitorului german. Marele interpret și compozitor a poposit în spațiul geografic bănățean în toamna anului 1846, cu prilejul ultimului său mare turneu artistic efectuat în localități din Banat, Transilvania, Țara Românească, Moldova și Bucovina. Adulat ca un erou național, primit fastuos, cu focuri de artificii, de contele Guido Karácsony la castelul său din Banloc, declarat cetățean de onoare al Aradului, întâmpinat cu o cunună de aur și mii de flori la Timișoara, Franz Liszt a poposit și la Lugoj, unde a susținut un eclatant recital, pe scena vechiului Teatru Comunal. În capitala românilor bănățeni, Liszt a fost întâmpinat ca un adevărat Mesia, ziarul budapestan „Honderü” relatând un emoționant episod, în care mai mulți țărani români, ținând în mâini jalbe, „nu voiau să plece cu niciun preț, pretinzând că de mult așteaptă ei sosirea unui domn atât de mare, care să-i ajute la satisfacerea dreptelor lor cereri”. O altă pagină din creația pianistică a lui Liszt, *Legenda nr. 2, „Sfântul Francisc de Paola mergând pe apă”*, a fost oferită auditorilor de Raluca Miclăuș, de la Școala de Arte Frumoase „Filaret Barbu” din Lugoj, licențiată a Facultății de Muzică timișorene.

Béla Bartók (1881-1945), unul din reperatele fundamentale pentru creația muzicală modernă, născut, aidoma lui György Ligeti, pe „plai mioritic”, a avut o bogată prezență concertistică pe scenele din Banat: în orașelul său natal, Sânnicolau Mare (în 1903, ca proaspăt absolvent al Academiei de Muzică din Budapesta), la Timișoara (în 1906, 1924 – anul memorabilei întâlniri concertistice cu Enescu, la București, când cei doi muzicieni au interpretat cea mai recentă creație

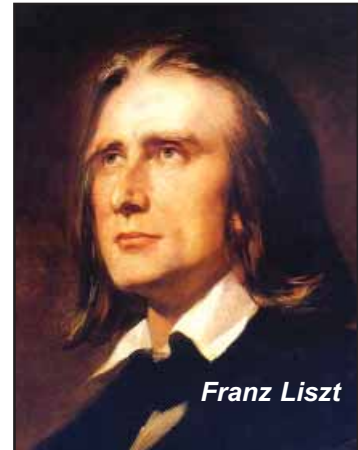

Béla Bartók

camerală bartókiană, *Sonata a II-a pentru vioară și pian* – 1926 și 1936 – ultimul concert în România), Arad (1924, 1926 și 1927) și Lugoj (1924), pentru care avea anumite afinități sentimentale, Ditta Pásztory, cea de-a doua sa soție, avându-și obârșia, pe linie maternă, în urbea de pe malurile Timișului, ca nepoată a lui Emil Petrovici, subprefect în timpul celui de-al Doilea Război Mondial. Din creația sa, au putut fi audiate *Șase dansuri populare românești*, oferite auditorilor în două variante:

o transcripție pentru două chitare o transcripție pentru două chitare

(István Molnár, flaut, și Raluca Mihalca, pian, clasa lector univ. dr. Sorin Dogariu), dansurile ambelor versiuni fiind intercalate într-o succesiune progresivă. Părțile a II-a și a III-a (*Brâu și Pe loc*) sunt prelucrări ale unor melodii românești culese de Bartók în comuna timișeană Igrış, folclorul țărănesc bănățean fiind una din sursele predilecte de inspirație în creația compozitorului maghiar. *Seara la secui*, din ciclul *Zece piese ușoare pentru pian* (1908), un opus de mare popularitate, devenit un adevărat șlagăr pianistic (există și o variantă orchestrală), a fost interpretat, într-o transcripție pentru vioară și pian, de Georgiana Stăncioni și Katalin Fekete. O viziune interpretativă a *Dansului nr. 1 din Ket român tanz*, op. 8/a (dansul nr. 1 a fost finalizat în 1909, iar în anul 1911 Bartók a elaborat și o transcripție pentru orchestră) i-a aparținut pianistei Raluca Miclăuș. În 29 septembrie 1945, la doar câteva zile de la dispariția lui Bartók, György Kurtág, actualul corifeu al muzicii de avangardă, originar din Lugoj, a omagiat, la Timișoara, memoria marelui compozitor, pianist și folclorist maghiar – a fost, probabil, primul muzician din spațiul cultural românesc care a inițiat acest simbolic, onorant gest –, cântând ambele dansuri op. 8/a.

Franz Liszt

George Enescu (1881-1955) a fost prezent pe așful Concertului masteranzilor cu *Lăutarul*, din suita *Impresii din copilărie*, op. 28 (Georgiana Stăncioni), și *Languir me fais*, din *Șapte cântece pe versuri de Clément Marot*, op. 15 (Andra Crăciun, clasa lector univ. dr. Aura Twarowska, la pian: Raluca Mihalca). Orfeul moldav a concertat cu o densă ritmicitate în arealul bănățean, atras, probabil, de inefabilul etos al zonei și de un *sui generis* topos cultural, cu evidente conotații baroce, care conferă unicitate spiritualității Banatului: la Lugoj (între 1912 – primul concert în Banat – și 1943), Timișoara (începând cu anul 1921, prima prezență concertistică în Banat după Marea Unire, până în 1943), Arad (1922-1943), Caransebeș (1922, 1927 și 1929) și Oravița (1931). Pot fi decelate mai multe ipostaze ale interferențelor spirituale enesciene cu toposul cultural bănățean: Enescu-interpretul, dar și Enescu-creatorul, o parte din opusurile maestrului figurând pe așfele de concert în perioada ante- și interbelică. Începând cu anul 1904, când, la Lugoj, a fost

George Enescu

tălmăcită *Aubade pour violon et piano*, o versiune a trioului *Serenadă pentru vioară, violă și violoncel* (*Aubade*), la puțin timp după tipărirea partiturii la editura pariziană Enoch (lucrarea va fi reluată și la Caransebeș, în 1914), continuând cu *Pastorala-fantezie pentru orchestră* (Arad, 1912), *Poema Română* și cele două *Rapsodii* (Timișoara și Lugoj), *Suita I în Do major*, op. 9 (Timișoara, 1928, în viziunea Orchestrei Filarmonice din Berlin), viața concertistică bănățeană a avut parte de un adevărat climax axiologic, prin *Sonata pentru pian și vioară „în caracter popular românesc”*, una din capodoperele muzicii camerale, cântată de însuși Enescu, la Timișoara, în 13 februarie 1927, la puțin timp după prima audiere absolută care avusese loc la Oradea. Iată însă că, recent, muzicologa Clemansa Liliana Firca ne-a relevat și un alt aspect, inedit, legat de sintagma Enescu – Banat: potrivit însemnării olografe făcute de autorul operei *Oedipe* pe manuscrisul *Sonatei a II-a pentru pian*, op. 24, finalul schiței părții finale a fost elaborat în timpul unei călătorii cu trenul, în 2 iulie 1925, înainte de Timișoara (v. Clemansa Liliana Firca, *Noul catalog tematic al creației lui George Enescu*, vol. I, *Muzica de cameră*, Editura Muzicală, București, 2010, p. 268-272).

Cele două concerte s-au constituit într-un preambul al Zilelor Muzicale GEORGE ENESCU, care vor fi organizate la Lugoj, sub auspiciile Casei de Cultură Municipale, în aprilie 2012, la un secol de la primul recital violonistic susținut de întăistătorul muzicii românești în cetatea lui Ioan Vidu.

Constantin TUFAN-STAN

Ecouri...

Corina BURA

De ziua MS Regelui Mihai (90 de ani!) am asistat la un concert extraordinar care a avut loc pe scena Atheneului Român, eveniment aflat sub patronajul Fundației Princesesa Margareta a României. Programul a fost adaptat evenimentului, dirijorul **Christian Badea** (care în acest anotimp s-a dedicat parcă publicului nostru abordând într-o suită de concerte un repertoriu care a alăturat opusuri de Mahler, Strauss, Wagner, Bruckner ș.a.) și violonistul **Remus Azoitei** (care și el, ulterior, a revenit din Anglia pentru mai multe concerte și recitaluri la Sala Radio și în alte orașe ale țării) alăturându-se orchestrei și corului Filarmonicii George Enescu. Un public elegant și distins a audiat în deschidere Imnul Încoronării (*Coronation Anthem nr.1*) din *Zadok the Priest* de Georg Friedrich Haendel, compozitor care și-a creat faima și și-a desfășurat cea mai mare parte a activității pe teritoriul englez. Haendel a scris pentru încoronarea regelui George al II-lea în 1723 patru asemenea imnuri care se cântă până în zilele noastre cu prilejul ceremoniilor respective, textele fiind extrase din King James Bible. A urmat Remus Azoitei în *Concertul nr.1 pentru vioară și orchestră* de Max Bruch. Deși este o pagină de mare popularitate a literaturii violonistice interpretarea oferită de R. Azoitei a fost una cu totul deosebită, departe de orice virtuozitate în sine și de orice dulcegărie romantică la care ar invita textul. Violonistul a preferat un stil caracterizat prin monumentalitate, cu sonoritate puternică, eleganță a frazei, măreție, înnobilitarea fiecărui amănunt al construcției muzicale – pentru că, într-adevăr, asistența era aureolată de prezența regalității. Bisul oferit, piesa *Le Ménétrier* – Scripcarul (sau Lăutarul) a fost extras dintr-o lucrare de referință scrisă în anul 1940 de către Regele muzicii românești, George Enescu. Cei care au urmărit evoluția artistică a lui Azoitei știu că el realizează cea mai rafinată interpretare a acestui opus de maturitate (28), arătând prin acest gest ceea ce Enescu avea să devină raportat la începuturi, la *Poema Română* care a fost prezentată în cea de a doua parte a concertului aniversar parcurgându-se astfel un traseu invers. Deși poate fi considerată mai hibridă ca alcătuire și de o considerabilă întindere pentru un op.1 (1897) această suită simfonică aduce la suprafață de fapt extraordinarul potențial cu care Enescu a fost dăruit și prin intermediul căreia și-a manifestat de foarte de tânăr afinitățile spirituale: atașamentul față de romantism, față de muzica autentic națională, de plăsurile natale, în sfârșit față de regalitate, care s-a arătat preocupată de viitorul său artistic: lucrarea, care în sfârșit se poate cânta în varianta originală, se termină apoteotic cu imnul Trăiască Regele. Orchestra s-a lăsat cuprinsă de vraja momentului și a răspuns într-o formă excelentă intențiilor dirijorului; se poate spune că a fost un concert fără nici o greșeală, așa cum trebuie să se întâmple cu performanțele marilor ansambluri.

La interval de o lună în același colaborare, Badea/Azoitei au susținut concertul de vineri seara de la Studioul Mihail Jora ca parte a unui proiect/festival intitulat „Viori de colecție la Sala Radio”. Programul a debutat cu o lucrare destul de amplă scrisă de compozitorul **Dan Dediu**, *Atlantis*, care a fost prezentată sub aceeași baghetă în primă audiție mondială în cadrul Festivalului Internațional George Enescu din septembrie 2011 la pupitrul Filarmonicii din Haga. Publicul a receptat cu vădită plăcere această muzică generatoare de sugestii multiple, excelent scrisă, ca mai tot

ce provine de pe masa de lucru a acestui foarte talentat compozitor. Remus Azoitei surprinde mereu prin prezentarea de lucrări concertante de tot felul pe care le include în repertoriul său, din ultimii ani reținând cu precădere pe cele de Brahms și de Elgar. Pentru seara respectivă muzica s-a întrupat într-o variantă foarte personală a *Concertului în mi minor* de **Felix Mendelssohn-Bartholdy**, o pagină foarte cunoscută și îndrăgită de toți violoniștii. Despre acest concert se poate spune că este un opus perfect din toate punctele de vedere, iar frumusețea lui impune o interpretare pe măsură, fiindcă, în pofida faptului că el aparține unui compozitor considerat romantic, trăsăturile lui sunt clasice, și tocmai acest balans care trebuie în permanență controlat face ca o interpretare să fie de bun gust sau...dimpotrivă...Privit la nivel global violonistul a găsit soluția corectă, mișcările extreme, I și III servind aspectului virtuoz prin tehnica sa binecunoscută în ce privește claritatea și viteza. În *Andante* violonistul a avut posibilitatea să se desfășoare după voie, astfel că discursul a fost foarte liber, în sensul că a fost permanent urmărită expresia muzicală, mișcând

Dan Dediu

tempo-ul și nuanțele după cum dicta în felul ei evoluția muzicii și cadențele interioare. S-a renunțat la acele sunete glisate cu care unii violoniști „îndulceau” cu sau fără justificare discursul, în favoarea reliefării structurii interioare a desenului muzical. Pentru bis Azoitei a interpretat *Capriciul 13* de Paganini, din care s-au desprins câteva idei bune, urmat de celebrul *Andante* din *Sonata a II-a* de Bach. Concertul s-a încheiat cu poemul *Așa grăit-a Zarathustra* de **Richard Strauss**, o lucrare amplă de 9 secțiuni a căror titlatură este conformă capitolelor alese din scrierea cu titlul omonim de F. Nietzsche. Este una dintre lucrările „dense” ale gândirii germane pe marginea căreia chiar merită să meditezi; păcat că la pauză o bună parte a publicului s-a retras, poate și din cauza unor desincronizări apărute la acompaniamentul concertului solistic, cu toate că această colaborare dirijor/violonist-violonist/solist a funcționat întotdeauna perfect. Era necesar ca și orchestra să răspundă pozitiv mai ales că scriitura finalului din concert este una care necesită o concentrare specială, atât individuală cât și per ansamblu în ce privește urmărirea solistului. Oricum la Strauss lucrurile au intrat în normal, cei care au rămas având satisfacția audiției unui opus care se programează destul de rar. Ne-am exprimat regretul că a fost aproape imposibil să urmărim întregul festival, care a re-adus pe scena Radio-ului o generație de artiști care s-a realizat optim atât în țară cât și pe scenele europene, americane și din Asia: în ordine cronologică Gabriel Croitoru, Bogdan Zvorișteanu, Remus Azoitei, Ștefan Horvath și Alexandru Tomescu, fiecare cu câte un simfonic și un recital de vioară. Deci viorile „de colecție” nu se refereau exclusiv la instrumentele pe care au cântat – unele cunoscute: Guarneri del Gesù – Enescu sau Stradivari-Elder – ci la această generație de violoniști, pe care fără rezerve o putem numi de „aur”, pentru epoca sa, rezultată dintr-un sistem pedagogic exigent, care pune pe toate planurile nu numărul ci calitatea și doar calitatea, într-un timp în care învățământul artistic nu era subiect de afacere. Cu atât este mai prețioasă cu cât reușește să se mențină de mult timp la un palier înalt sau foarte înalt în condițiile în care impresariatul mondial este într-o permanentă căutare de talente „senzaționale”.

Restricțiile accesului în sala de concert impuse de către managerii Radio-ului celor care mai scriem cronică muzicală sunt uimitoare dacă nu umilitoare, iar ne-tipăritul program de radio face și mai dificilă urmărirea reluării transmisiilor. Păcat, această instituție a fost considerată una destinată unui public larg, educat și doritor de contact direct cu viața muzicală și nu înțelegem cum folosește această perturbare a unor ritmuri care au funcționat optim timp de decenii. Credem că în viitorul apropiat cei implicați vor regândi problema și vom avea vești mai bune.

Epilog

Concertele lunii decembrie pe care le-a susținut orchestra simfonică a Filarmonicii George Enescu în zilele de 15 și 16 a.c. au coborât lent cortina peste manifestările dedicate lui Liszt și Mahler printr-un foarte inspirat program. Seara a fost deschisă cu unul dintre cele mai spectaculoase poeme simfonice semnat de *Regele Soare al pianului*, după cum îl caracteriza pe Liszt pianista și muzicologa Carmen Manea într-o foarte documentată scriere publicată la Editura UNMB, *Tasso - Lamento e Trionfo*, conceput ca uvertură la drama goethe-ana în 5 acte, *Torquato Tasso*. Pe un fond monotematic, metamorfoza melodiei inspirată din universul sonor al gondolierilor nu urmărește o presupusă narație ci evoluția psihologică a personajului cuprins de o întunecată și jalnică melancolie - în aceeași preferată tonalitate de *mi minor* pe care o regăsim în celebra *Sonata* - ilustrând singurătatea, disperarea și nebunia celui îndrăgostit de Leonora d' Este, spre triumful final susținut de măreția și strălucirea pe care o conferă timbrurile instrumentelor de alamă. Sub fina îndrumare a dirijorului Iosif Ion Prunner orchestra a realizat spectaculoasele crescendo-uri izvorâte din amara introducere, iar violoncelele soliste au subliniat cu multă eleganță ambianța „exterioară” a Menuetului. Cel de-al doilea opus, *Concertul nr.2 pentru pian și orchestră*, a menținut aceeași feroare și atmosferă tumultuoasă caracteristică personalității și temperamentului lisztian. Cel de-al doilea erou al serii a fost Érdy Tamás, un reprezentant al pianisticii maghiare, pe cât de tânăr pe atât de interesant și sensibil. Interpretarea sa a relevat cu multă fantezie transformările la care binomul tematic este supus pe parcursul celor 6 secțiuni. Conținutul, asemenea

meditație lirică, învolburare, elan și mai ales extaz. *Viața și aventura unei melodii*, supranumele dat de către critică, au fost tălmăcite cu o extremă înțelegere, trecerea de la pasajele marcate de virtuozitatea specifică spre segmentele lirice fiind realizată cu o extremă naturalețe și eleganță. Touché-ul catifelat, sonoritatea permanent controlată au asigurat o interpretare unitară, rafinată, în același timp de mare forță sonoră și emoțională. La cerea publicului Érdy Tamás a oferit o excepțională versiune a piesei *Consolation*. I.I.Prunner a fost un partener egal la realizarea acestui opus, el însuși fiind un experimentat pianist concertist, și practica a demonstrat că nu există

Érdy Tamás

mai bun parteneriat ca cel în care dirijorul este el însuși interpret al instrumentului pe care îl însoțește de la pupitrul orchestrei.

Partea a doua a concertului dedicată lui Gustav Mahler a cuprins celebrul *Adagietto*, partea a IV din *Simfonia a V-a*, o oază sonoră care duce cu gândul la versiunea instrumentală a liedului care are la bază poemul lui Rückert *Ich bin der Welt abhanden gekommen*, scris în aceeași perioadă (1901). Tema are mai multe articulații și realizează prin amplificări succesive o curbă melodică imensă, marele arc fiind asemănat cu cel din Preludiul la *Tristan*. Cert, este o muzică atât de inspirat și de bine scrisă încât operează o negrăită înălțare sufletească, valorifică tot ce este mai nobil și mai frumos atât la interpreți cât și la public. Are o capacitate integratoare, gen *Theatrum mundi* – cum se exprima Aurel Stroe - care se adresează direct Sensibilului și de care este imposibil să nu te lași cuprins.

Cum bine au gândit strategii programului, ca la orice final care se pretinde a fi de calitate dar mai ales rafinat, a fost aleasă „neterminată” lui Mahler, *Simfonia a X-a*. Adagio-ul, amplu, de 20 de minute, cu toate că aduce elemente noi în componistica sa (o linie melodică aproape atonală a cărei cantabilitate este frântă prin salturi intervalice foarte mari, în care ritmurile nu mai au nimic periodic, astfel încât fraza nu mai poate fi împărțită clasic) s-a legat foarte bine de *Adagietto* cu care se înfrățește la un prim nivel, fiind emanația minții aceluiași geniu, Mahler. În rest, construcția se dezvoltă și se asimilează, „se structurează în țesătura polifonică a orchestrei (...), există o stăpânire extraordinară a contrapunctului ca în orice operă de maturitate”. Totuși cele 2 Teme, în pofida transformărilor la care sunt supuse pe parcursul evoluției, a „spațiilor rarefiate ca niște pierderi ale materiei – unul dintre aspectele caracteristice simfonismului mahlerian” - rămân distincte, într-o relație binară. Realizăm astfel că virtuozitatea dirijorală se adresează în special la maniera re-creerii acestei plasmă sonore cu cele câteva sublinieri posibile care ar schița un substitut al unei forme clasice și care devine în timp din ce în ce mai difuză. I.I.Prunner a

Iosif Ion Prunner

poemului, dezvăluie o gamă sensibilă și diversificată a sferei afective extrasă din Romantismul epocii: intimism,

conștientizat acest complex problematic adoptând o atitudine adecvată prin faptul că a evidențiat acele elemente de detaliu care sunt specifice microstructurilor simfonismului la care ne referim, astfel încât un consumator inițiat în ale artei muzicale să realizeze că se află într-un spațiu sonor mahlerian. Cele câteva secvențe din cea de a treia mișcare „Purgatoriul”, rămase din scrierea originală, un Allegretto concis, în *si b* cu reminiscențe melodice din *Des Knaben Wunderhorn*, nu au șters impresia de retragere discretă care a sugerat atât tristețea care s-a așternut peste dispariția fizică a compozitorului cât și încheierea festivităților închinată acestui colos al simfonismului european.

Atunci când ne despărțeam cu cea mai mare discreție de Mahler prin intermediul „neterminatei sale simfonii” rămânând în minte cu ecourile unor *Ich bin der Welt abhanden gekommen*, *Purgatoriul* sau ale unei observații făcute de Aurel Stroe din care se desprindea ideea că Mahler încerca să creeze „punți care să lege cioburile unei lumi astăzi atât de rupte care probabil a fost cândva unitară” cu greu am crezut că un tânăr cvartet, pe numele lui „Mercury” (un nume cu oarecare predestinare în muzică) din Marea Britanie propunea *Quatuor pour la fin du Temps* scris de Olivier Messiaen încă în anii '40. Deși se trecuse printr-un război mondial și altul era în desfășurare, am ținut să reamintim puterea vizionară a gândirii creatorilor și reflectarea ei artistică în opusurile majore din perimetrul artei sonore. Cu toate că veritabilul artist este conștient și receptează la nivel superior semnalele pe care le transmite Universul în care trăiește, el merge mai departe, creează, interpretează, povățuiește, se angajează uneori fizic în bătălii pe care poate nu le consideră ale lui, dar procedează așa fiindcă nu poate altfel. De numele lui Vlad Hîrlav-Maistorovici se leagă un Premier Prix obținut la o vârstă fragedă la prestigiosul Concurs Internațional de Compoziție George Enescu din anul

2001, urmat de multe alte distincții. El este de asemenea un distins violonist concertist care și-a desăvârșit studiile la Londra, asemenea unui număr însemnat de artiști de origine română care au avut vocația și perseverența de a se perfecționa continuu în ce privește profesiunea. Din palmaresul său nu lipsește un Master extins cu Pierre Amoyal în Elveția. Prezența sa pe podiumul românesc este una întotdeauna apreciată, fie că vine în calitate de compozitor dar mai ales de interpret. Formația adusă la acest sfârșit de an are deja o mică istorie în sensul că înființarea ei a fost determinată tocmai din dorința de a interpreta lucrarea mai sus amintită (pe care au cântat-o de-a lungul timpului în săli de renume ale Europei) și, în continuare, de a se angaja în promovarea capodoperelor moderne și contemporane. În timp cei 4 artiști și-au diversificat activitatea împărțându-și colegilor mai tineri din experiențele lor. În România au organizat un workshop cu studenții claselor de compoziție de la UNMB care s-a bucurat de o largă participare. De asemenea au susținut recitaluri în sălile și muzeele sateliților culturali ai Capitalei

și bineînțeles la fastuosul Palat Cantacuzino unde își are sediul Muzeul Național George Enescu. Ceilalți membri ai formației sunt instrumentiști de performanță, cu palmares artistic și pedagogic, fiind în același timp profesori la instituții muzicale superioare londoneze: Corentin Chassard – violoncel (Franța), Antoine Françoise – pian (Elveția) și Harry Cameron-Penny – clarinet (Anglia). Succesul pe care l-au reperat cu lucrarea lui Messiaen a fost atât de mare încât formația a fost repede cooptată la diverse proiecte conduse de George Benjamin, Mark Simpson sau Julian Anderson, iar lucrările care s-au scris pentru acest tip de formație cresc o dată cu faima și laurii culeși pe bună dreptate. Despre lucrarea lui Messiaen se poate spune că are o complexitate aparte, instrumentele sunt tratate în cea mai mare parte solistic, relevând din punct de vedere tehnic calitățile instrumentale și interpretative ale participanților. Cu excepția celei de a VI-a mișcări, *Danse de la fureur pour les sept trompettes* care se desfășoară într-un unison dominat de ritmuri non-retrogradabile și care este de fapt punctul culminant rezultat din acumulările părților anterioare, fiecare instrument are momentul său de glorie, uneori complet

solo (clarinetul în *Abîme des oiseaux*), alteori secundat de acorduri izoritmice la pian care reprezintă un fel de harpă a îngerilor (violoncelul și vioara în p.V, respectiv a VIII-a). Există evidente corespondențe între mișcări ceea ce a determinat pe cei 2 interpreți să caute acel colorit care să șteargă diferențele timbrale dintre cele 2 instrumente și să folosească exact același tip de vibrato și de emisie sonoră. În același spirit partea de improvizație din debut, *Liturgie de cristal*, a fost realizată extrem de inspirat tocmai fiindcă primul violonist care era cumva *in rilievo* raportat la solist este un compozitor care găsește formula optimă pentru ca inter-vențiile sale să pară a fi scrise chiar de către autor. Pe scurt, chiar dacă titlul propus de Messiaen părea unul amenințător, marile

suprafețe care au adus în prim plan manifestarea Dragostei atotcuprinzătoare a Cerului precum și insulele sonore paradisiace au fost mesagerile Speranței într-o lume care, așa cum observam la început, pare să se dezintegreze.

Lucrarea cu care a debutat însă acest recital cameral a fost un op. 4 scris în 1991 de către un compozitor englez care, în momentul de față, se bucură de o mare notorietate. Piesa pentru cele 4 instrumente a pedalat pe alte registre, fiind totuși scrisă pentru cunoscători deoarece numai un auz și o minte exersată ar fi izolat în marea de efecte generate de armonice și glissandi tronsoane ale unor linii melodice care în alte condiții ar fi apărut destul de „clasice”. Acumulări, rarefieri, umor, foarte multă fantezie, puțin teatru muzical și toate celelalte ingrediente care condimentează un asemenea demers care se mai intitulează și *Catch* – cu toate înțelesurile sale – confirmă atracția pe care o exercită astăzi compozițiile lui Thomas Adès (n. 1971).

Pagini realizate de **Corina BURA**

Mercury Quartet

VIOREL MUNTEANU

DOCTOR HONORIS CAUSA

Constanța CRISTESCU

Universitatea Ștefan cel Mare din Suceava a pecetluit, în seara de 24 noiembrie, prin decernarea titlului de **Doctor Honoris Causa** compozitorului și profesorului universitar Viorel Munteanu, rectorul Universității de Arte „George Enescu” din Iași, o legătură de suflet ce s-a consolidat pe parcursul mai multor decenii de colaborare. Bucovinean prin origine, prin școală și prin legăturile spirituale cu glasurile emanate de pământul străjuit de Ștefan cel Mare, Viorel Munteanu a devenit un statornic slujitor al plaiurilor mioritice ale lui Ciprian Porumbescu, prin arta sa componistică, didactică, științifică și managerială. Nu întâmplător, în cuvântul său de răspuns la magistratul **Laudatio** prezentat de prof. univ. dr. Adrian Graur, rectorul universității sucevene, Viorel Munteanu afirmă: „Întâmplarea de azi își are de fapt rădăcinile în tot și în toate, ce înseamnă o viață întreagă. /.../ Toate drumurile m-au adus aici, la Suceava, în această Universitate, care a creat un eveniment plin de solemnitate, de aură academică și istorică, eveniment căruia i-aș spune „Starea Doctor Honoris Causa”, cuvinte cu o sonoritate specială - între claritate și mister, cu un înțeles ce înalță și intimidează, cu efecte contradictorii - pe de o parte uimirea și bucuria că îl primești, iar pe de cealaltă parte îndoiala că îl meriți, sfârșind prin a-l înțelege că, totuși, (oameni suntem...) îl meriți fie și numai pentru faptul că te îndoiești că-l meriți.”

Cu ocazia evenimentului înălțător atât pentru cel căruia i-a fost consacrat, cât și pentru toți cei care i-au fost alături în Sala Auditorium Joseph Smith a Universității Ștefan cel Mare, am ascultat crezul unui mare muzician, mărturisit cu modestie printr-un mesaj de autodefinire, argumentat de câteva compoziții denumite sugestiv „pledoarie”: *un imn* dedicat Universității „Ștefan cel Mare” din Suceava, intitulat **Vivat academia, Vivat Bucovina** (versuri Constantin Popa) - primă audiție absolută a unei plăsmuri personalizate a imnului academic, poemul „**Autoportret muzical - Blaga, Concertul pentru flaut și orchestră „Umbre și Geneze”**” (în varianta redusă - flaut și pian - versiune specială pentru acest eveniment) și „**Glasurele Putnei**”.

Redau câteva spicuri din crezul mărturisit de Viorel Munteanu sucevenilor, pentru că ele exprimă personalitatea unui om care a știut să înmulțească talantul ce i-a fost dăruit de Dumnezeu cum puțini știu să o facă.

„Oricât de onorați am fi, oricât de flatați am fi în aceste momente, trebuie să nu pierdem din vedere că înaintea numelui nostru stă numele Universităților, adică spații în care se oficiază înălțarea talentului, cinstirea învățământului artistic, înțeles ca misiune, ca șansă de a avea un nume - al nostru - , nume ce, cu noroc, uneori chiar cu merit, este păstrat în memoria Universității și asta e chiar mai mult decât putem spera.”

„În măsura în care admitem că existența este un continuu proces de devenire, de naștere a noastră din noi înșine, această supremă distincție ni se relevă ca fiind doar o treaptă care, odată atinsă, înțelegi că trebuie să mergi mai departe, mai departe, mai departe până acolo unde primești o altă mare distincție, poate cea mai mare, și anume conștiința că nu ai irosit timpul, că nu ai uitat care sunt sensurile creației, că ți-ai făcut datoria, și nu în principal pentru tine, ci pentru ceilalți.

Când trăim un asemenea moment - o sărbătoare - ,

sărbătorim de fapt Arta, în general și, în special, muzica, aducem un omagiu talentului, talentului ridicat la rang de misiune, de destin. Sărbătorim arta înțeleasă ca pe una din marile șanse de ameliorare a condiției umane, a calității spiritului uman.”

„Sunt aici pentru a-mi mărturisi muzica, dar sunt aici mai ales, pentru a fi mărturisit de muzică, să fiu încă odată egal cu sunetele ce mi-au trecut prin inimă, sunete pe care dacă eu le-am salvat de la anonimat, devenind, astfel, muzică, la rândul lor m-au numit, devenind ceea ce sunt - nici mai mult nici mai puțin - , și mă adaug ca încă o clipă de istorie la destinul învățământului artistic universitar, la devenirea spirituală a unui popor ce merită să fie admirat.”

„Un compozitor, un profesor de muzică este un incurabil îndrăgostit de sunete, este omul care gândește în sunete, un om care plânge și râde în sunete, care se bucură și suferă în sunete, este omul pentru care ziua și noaptea, apele, pământul și soarele sunt „ceva” ce pot deveni sunete, adică MUZICĂ.”

Viorel Munteanu și-a împlinit pledoaria sonoră publică prin aportul artistic (redat de pe DVD) de cea mai înaltă ținută al Coralei „Cantores Amicitiae” a Universității de Arte „George Enescu”, dirijor, prof. univ. dr. Nicolae Gâscă, al sopranei Mihaela Grajdeanu –

solistă a Operei Naționale Române din Iași și a pianistei Mihaela Spiridon – lector dr. la Academia de Muzică din Cluj, al flautistului Dorel Baicu (conf univ. dr.) și al pianistei Mihaela Spiridon (lector dr.) de la universitatea de arte ieșeană.

Despre „Autoportret muzical - Blaga”, Viorel Munteanu explica publicului că este o operă care, „ca și poemul *Rezonanțe II* sau ca în *Glossă* după Eminescu - Simfonia I - dovedește că marea muzică este atinsă de grația poeziei, precum poezia este poezie numai în măsura în care poartă în ea inefabilul, emoția și muzicalitatea.” *Concertul pentru flaut și orchestră*, purtând titlul *Umbre și Geneze* „este a doua încercare a noastră de a vă convinge că muzica este ca și poezia, cu siguranță, unul din copiii preferați ai lui Dumnezeu.”

„Dacă Brâncuși ne-a dat masa la care stau marile tăceri ale lumii, rânduite într-o perfectă ordine cosmică, tăceri din care ne-am luat cuvintele, cântecul și încordarea către perfecțiune, Ștefan cel Mare ne-a dat istoria unui neam străbătută de zvonuri de luptă și de strigătul victoriei, dar și biserici ca loc sfințit pentru înălțarea gândului spre Dumnezeu, întotdeauna însoțit de isoane liturgice, de adâncimea și liniștea cântărilor de mulțumire, de preamărire a lui Dumnezeu. Fascinat de această uriașă personalitate care este Ștefan cel Mare, aș putea să cad într-un

discurs care, desigur, ar putea suferi de un exces de cuvinte... așa că în locul cuvintelor, să lăsăm să vorbească, mai târziu, „Glasurele Putnei.” Audiția a fost încheiată prin vizionarea unui DVD realizat cu monumentală lucrare **Glasurele Putnei**. Prologul a fost creat de actorul Constantin Popa - Societar de Onoare al Teatrului Național din Iași, scriitor, prof. univ. dr., prin câteva secvențe din cartea „Imnele Putnei” a poetului Ion Alexandru. Mesajul din **Glasurele Putnei** a fost exprimat, în spiritul sincretic al artelor, printr-o proiecție de film cu mănăstirile din nordul Moldovei realizată împreună cu pictorul Cristian Ungureanu, „ca un omagiu adus valorii artei creștin ortodoxe și a spațiului spiritual încrustat în memoria și simțirea noastră, plecând de la Putna”.

Închei printr-un ultim segment din mărturisirea publică a maestrului Viorel Munteanu: „trebuie s-o spun, totuși, cu sinceritate și modestie, că pe unde am mers și am trăit, pe unde am muncit și visat, pe câte pământuri am călcat, am năzuit ca pasul meu să rodească drum, drum bun pentru cei ce o să vină, pentru cei ce au nevoie de sens și de o identitate; în oricare parte m-aș fi îndreptat - spre răsărit sau apus, spre sud sau spre nord -, totdeauna am avut ca reper fundamentalul meu punct cardinal - Mănăstirea Putna, „Ierusalimul neamului nostru” cum o numește Eminescu, luminată de iubirea lui Dumnezeu, de pilda obștească și creștinească a Domnului nostru Mare și Sfânt - Ștefan cel Mare.”

Acesta este Viorel Munteanu: muzicianul complex iubit de suceveni și cinstit pe bună dreptate pentru tot ce a făcut pentru Bucovina și pentru cultura muzicală românească într-o viață de om.

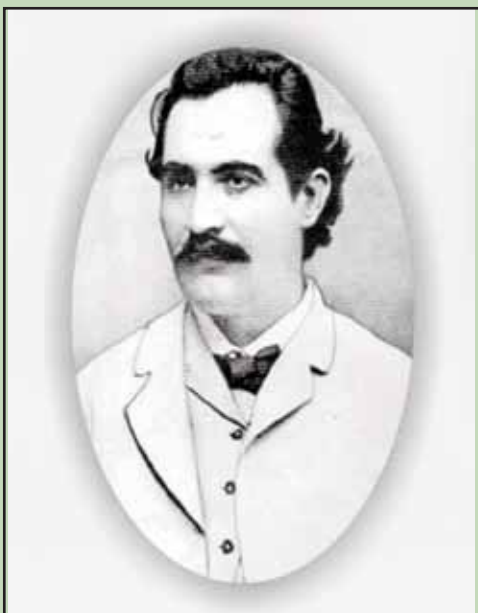

Eminescu – muzicianul

(15 I 1850 – 15 VI 1889)

Viorel COSMA

Dacă Mihai Eminescu nu s-ar fi consacrat literaturii, ar fi putut deveni un muzician profesionist de mare valoare artistică. Argumente există suficiente: a avut auz absolut, a dispus de o muzicalitate înnăscută memorabilă și un glas frumos timbrat, a făcut studii muzicale la Universitatea din Beslea, a luat lecții de teorie și solfegiu cu Wittumpfel, a exercitat funcția de maestru de cor a trupei teatrale a lui Mihai Pascaly, și-a exercitat condeiul de critic muzical la „Curierul de Iași” și „Timpul”.

Încrăzător absolut în valorile perene ale originalului folclor românesc, a notat – conform obiceiului epocii sec. 19 – din colecțiile de manuscrise, versurile cântecelor de lume din vremea lui Anton Pann, dar și pe cele țărănești, autentice.

Eminescu a provenit din zona de nord a Moldovei (de unde va răsări și Enescu), mai exact din ținutul Botoșanilor – renumit pentru bogăția centrelor de lăutari notiști, școlii. Prietenia tânărului poet cu scripcarii țigani Toma Micheru, Carol Decker, Iancu Filip (autorul celebrelor romanețe *Pe lângă plopii fără soț* și *De ce nu-mi vii?*) și Neculai Paraschiv (compozitorul șlagărului *După fragi și mure*) a dus la popularizarea versurilor eminesciene, de la Petersburg, Moscova și Odessa până la Paris, Milano și Tunis – înainte de 1883, când Titu Maiorescu a început campania de editare în volume a creației Luceafărului. De la cine, a auzit Eminescu și Porumbescu, melodia populară *Frunză verde de piper* pe care o cântau la petrecerile studentești de la Iași, Botoșani, Cernăuți și Viena? De la lăutarul Grigore Vindireu, virtuozul care a înflăcărat adunarea populară din 15 august 1871 de la Putna, când s-au sărbătorit

400 de ani de la sfințirea ctitoriei lui Ștefan cel Mare, în prezenta lui Kogălniceanu, Tocilescu, Xenopol, Slavici și mulți patrioți din toate ținuturile românești.

Cercul prietenilor muzicieni ai lui Eminescu nu a fost cu nimic inferior față de colegii scriitori și ziariști. La Iași se afla în legături artistice cu Flechtenmacher, Caudella, Burada, Scheletti, W. Humpel, C. Decker, Toma Micheru, Const. Erbiceanu, Zoe Miclescu, Miron Pompiliu, iar la București cu G. Stephănescu, C. Dimitrescu, Gr. Ventura, C. Bărcănescu, Hübsch, Wiest, Ed. Wachmann, G. Mugur, Z. Lubicz, O. Pursch, col. dr. Gustav Otremba (medicul personal al poetului), etc.

Om de lume, Eminescu a frecventat saloanele muzicale ale lui Burada, Humpel, Titu Maiorescu, Erbiceanu, G. Ștephănescu, Miclescu – ascultându-și primele lieduri tăbăcite de D. Popovici-Bayreuth, C. Bărcănescu, Elena Teodorini, Valeria Nilda, Carlotta Leria, soprana Van Saanen. Mormântul lui Eminescu din Cimitirul Bellu are vecin pe compozitorul și pictorul Edmond van Saanen, al cărui tată (Rudolf) a scris liedul *Ce te legeni, codrule*. Să uităm oare, că pe ultimul drum (1889) a răsunat compoziția lui George I. Mugur, *De-oi adormi curând*, cântată de dirijorul de la Biserica „Domnița Bălașa”, C. Bărcănescu („tenorul cu vocea dulce și melodioasă”), iar printre vorbitorii de pe traseu s-a numărat și criticul muzical Grigore Ventura.

Puțini exegeți ai operii lui Eminescu, au aflat că primele traduceri ale versurilor poetului din Ipotești au

fost traduse în limbile germană, maghiară și spaniolă, datorită muzicienilor în pragul sec. XX, iar lăutarii le-au purtat peste „mări și țări” în turneele lor prin limbajul artei sunetelor. În încheiere, aș spune fără greș, că aproape nu cunosc compozitor român de muzică vocală care să nu fi scris,

măcar o partitură pe versurile lui Eminescu. De la lăutarii Ochialbi și Filip până la compozitorii Porumbescu, Flodor și Enescu, poezia Luceafărului și aflat în muzicienii noștri, cei mai pasionați ambasadori și susținători din ultimii 100 de ani.

Studioul Bella Voce

Janina BADICI

Studenti, masteranzi și doctoranzi ai secției canto din cadrul Universității Naționale de Muzică București s-au reunit joi seară, 24 noiembrie, într-un atelier liric pus în lumină de relațiile artistice care se formează în duetele și triourile din opere.

Recitalul a făcut parte din Săptămâna Artelor Spectacolului Muzical, organizată între 21 și 27 noiembrie în București, Cluj-Napoca, Timișoara și Iași.

Concertul tinerilor soliști a fost prezentat publicului în Studioul de Operă al UNMB de către Marius Bălan, student în anul I-Master. Deși secundați de un decor aproape inexistent și de o recuzită precară, cei 25 de interpreți coordonați de o viziune regizorală a profesorilor Ștefan Neagăru, Anda Tăbăcaru-Hogea și Cristina Cottescu, au oferit devotament, profesionalism și entuziasm, împletite adesea de emoții și mici dezechilibre de acuratețe, care în mod obișnuit își fac simțită prezența la mai tinerii soliști fără o experiență scenică dobândită.

Toți studenții au fost acompaniați de pianistul Mihail Vîrtosu.

În prim planul programului s-au alfat duete și triouri din operele *Don Giovanni*, *Nunta lui Figaro* și *Flautul fermecat* de W.A.Mozart. Dacă tot am amintit de *Don Giovanni*, în acest recital a fost interpretat de Ionuț Daniel Pop, student în anul IV la clasa profesorului Gabriel Năstase, în duetul *La ci darem la mano*, alături de o Zerlină fermecătoare-Ramona Păun, studentă în anul I-Master la clasa profesoarei Eleonora Enăchescu, o doamnă de succes, recent onorată cu premiul pentru educație muzicală și

Rodica Vică

performanță de către revista VIP la Gala Premiilor VIP pentru artele spectacolului muzical 2011.

Alte prezențe deosebite au fost susținute de: Ionuț Hotea-student în anul III și colaborator al Operei Române, Alin Stoica și Monica Scurtu prin duetul *Te iubesc* din opereta *Lăsați-mă să cânt* de Gherase Dendrino, Adrian Prelucran și Ionela Soare cu un duet din *Così fan tutte*, carismatica Rodica Vică și Jean Kristof Bouton cu un duet foarte reușit din *Don Pasquale*

și Evelin Marinaș alături de Natalia Godovaniuc într-un duet sprintar și plin de entuziasm din actul I al operei

Hansel și Gretel.

Natalia Godovaniuc

Voci frumoase, suplețe și naturalețe s-au oglindit în fiecare student, iar unicitatea interpretativă a tuturor temperamentelor a oferit diversitate și originalitate. Studioul *Bella Voce* organizat la Universitatea Națională de Muzică București s-a dovedit a fi un beneficiu asupra viitorilor artiști și un scop atins al profesorilor în ceea ce privește instuirea

studenților spre reușita unui act artistic complet, evidențiat în genurile de operă și operetă. Ceea ce m-a impresionat cel mai mult, rămâne ca de obicei dăruirea și pasiunea tinerilor interpreți față de marea lor dragoste-muzica de operă.

O poveste de succes pe meleaguri bavareze

Tânăra soprană Laura Nicorescu evoluează cu succes pe scenele teatrelor de operă din Germania și asta pentru că își folosește cu perseverență minunata sa voce, mânduind cu un talent de invidiat rolurile artistice pe care le susține. Se află de câțiva ani în Germania, după ce a absolvit în 2008 Universitatea de Muzică Mozarteum din Salzburg la clasa Prof. Horiana Brănișteanu. Ea colaborează din 2005 cu Operele din Salzburg și din Munchen, dar și cu alte teatre lirice de pe teritoriul bavarez.

La trecerea dintre ani am surprins-o în plină desfășurare artistică. Pregătește noi roluri pentru 2012 și se declară plină de entuziasm în ceea ce privește viitoarele sale colaborări pe scenele operelor din Europa și de ce nu, poate din nou și din România. Povestea ei sună cam așa...

Ai debutat în Boema la clasa de operă din cadrul UNMB, dar adevăratul succes a venit imediat după prima prezență a ta pe scenele din Germania. Cât de lung a fost drumul până acolo?

L.N. - Am plecat din țară în anul 2005 și am dat examenul de admitere în septembrie la Universitatea Mozarteum din Salzburg. Am intrat prima pe listă și asta m-a determinat să părăsesc România. Recunosc că sentimentul a fost special. Nu cunoșteam limba germană, însă profesoara de canto la care am fost repartizată, Horiana Brănișteanu, tot o româncă, a vorbit doar în germană cu mine, iar după un an mă descurcam fără probleme. Școala din Austria este foarte deosebită de cea de la București. În același timp, plăteam o taxă de două ori mai mare decât studenții austrieci. Și o să mă întrebați cum m-am descurcat... Am început să cânt în biserici sau la mici concerte. A durat ceva timp până am început să fiu cunoscută, dar acceptam orice proiecte pentru a putea supraviețui. M-am orientat spre muzica contemporană. Pentru partiturile moderne se caută mai mereu cântăreți și cei mai mulți dintre studenți nu erau interesați de așa ceva.

Primul rol pe care l-am interpretat a fost Pamina din Flautul Fermecat, de aceea îmi este atât de drag. A fost un proiect patronat de mezzo-soprana Grace Bumbry, în Salzburg, care ne-a urmărit pas cu pas pe tot parcursul repetițiilor. Am învățat enorm și nu conteneam să fiu uimită de prezența dumneaei lângă noi.

Am fost acceptată în 2008 la Studioul Operei de Stat din Munchen, iar în 2010 ai jucat rolul Ismene în premiera operei Medeea în Corint. Cum s-au întruchipat aceste oportunități?

L.N...M-am înscris pentru Studioul de operă și am fost invitată la audiența pentru Munchen. Apoi am fost selectată pentru etapa a doua. Din 800 de soliști, au ales doar 10, iar eu am fost unul dintre cei angajați. Am primit un contract de solist începător, unde a trebuit să susțin roluri mici sau medii și să studiez roluri mari. Am participat la repetiții, iar uneori chiar a trebuit să cânt, să susțin unele roluri, atunci când titularul rolului era indisponibil. Am cântat Fiordiligi în Così fan tutte, Clorinda în La cenerentola, Taumaenchen în Haensel și Gretel, Jano în Jenufa, Primul înger în Palestrina, Modistin în Rosenkavalier, Schleptraegerin în Elektra, Ismene în Medea în Corint, alături de soliști ca Deborah Polaski, Agnes Baltsa, Nadja Michael, Ramon Vargas, Jonas Kaufmann, Anja Harteros și de dirijori ca Kent Nagano, Kiril Petrenko, Ascher Fish, Ivor Bolton sau Simone Young. Cu operele Palestrina (Pfitzner) și Medea în Corint (Mayr) au apărut și DVD-uri care se găsesc spre vânzare în toată lumea.

Înainte de a ajunge în Germania, ai cochetat și cu scenele lirice din țară. De ce opera în străinătate oferă mult mai multe avantaje?

L.N... În România am cântat la Filarmonica George

Laura Nicorescu și Andrew Nolen

Enescu, Sala Radio, Sala Polivalentă și alte săli de concerte din București și din țară, dar nu am cântat niciodată la Opera din București. Primul meu rol în România a fost la Festivalul din Sibiu, cu Nympha a doua din Rusalka. Iar la Studioul de operă al Universității de Muzică, am cântat Scene din La Boheme, Haensel și Gretel, West Side Story.

Germania și Austria sunt un alt capitol în viața mea. Am muncit enorm pentru tot ceea ce am realizat. Nu am știut de fapt ce înseamna această meserie până am ajuns aici. În aceste țări concurența este foarte mare deoarece vin cântăreți din toată lumea, pentru că sunt țările cu cele mai multe teatre (300 numai în Germania!!!). Studenții sunt excepționali, iar muzicienii internaționali optează pentru universitățile de aici și cei mai mulți rămân și după terminarea studiilor. La castinguri vin sute de concurenți și sopranele sunt cele mai multe. Nivelul este extraordinar de ridicat și toți vor același lucru: o carieră strălucită!

Un alt aspect pe care vreau să-l aduc aminte este acela al repertoriului mai bogat. În România se joacă puține opere, în general cele foarte cunoscute. Aici există multe festivaluri de operă barocă, Mozart, Wagner, operă contemporană, se caută neconținut piese nedescoperite și se readuc la viață. Regiile sunt dintre cele mai deosebite, mai experimentale, se investesc bani mulți în operă, iar publicul tânăr este mult mai atras de acest gen de artă. De asemenea, nivelul de trai fiind mai ridicat, oamenii își permit să investească și în suflet, iar sălile sunt întotdeauna pline.

Pamina din Flautul fermecat pare să-ți fi adus notorietatea de care te bucuri acum. Povestește-ne cum îți influențează viața rolurile din reperoriul tău.

L.N... Pamina a fost primul meu rol principal cântat și va rămâne întotdeauna drag sufletului meu. Acesta a fost și rolul cu care mi-am dat examenul de diplomă la Mozarteum și apoi primul contract ca și invitat la un teatru din Germania (Hof și Bayreuth). Cu siguranță l-am cântat deja de 50 ori. În general, observ că de rolurile Mozartoeme mă îndrăgostesc pe rând. A urmat Fiordiligi din Così fan tutte, cu care am debutat la Staatsoper Munchen și apoi în Staatstheater St Gallen în Elveția. Anul trecut am debutat în teatrul din Anvers, Belgia cu Konstanze în Răpirea din serai, iar sezonul acesta cu Susanna din Nunta lui Figaro în Teatrul Krefeld-Moenchengladbach, Germania. Dacă ar exista o frază care mă caracterizează aceasta ar fi "Mozart oriunde, oricând, în orice condiții". O ambiție personală este să cânt cât mai multe roluri din operele lui. În repertoriul meu se mai regăsesc și: Adina din Elixirul Dragostei, Musetta din Boema, Gretel din Haensel și Gretel, Norina din Don Pasquale și Clorinda în La Cenerentola. Fiecare rol are o poveste, personajul împrumută ceva din mine, iar eu învăț mereu încă o lecție de viață interpretându-l.

Ce vestește 2012 pentru cariera ta artistică?

L.N...2012 va fi în continuare plin: Nunta lui Figaro la Teatrul Moenchengladbach, urmează recitaluri la Filarmonica din Berlin în mai, alături de muzicieni extraordinari: clarinetistul Walter Seifarth, cu care voi interpreta lieduri de Meyerbeer și Schubert, violoncelista Martin Menkin, violonista Aline Champion și pianista Cordelia Hoeffler. Apoi mă voi reîntoarce la opera din Anvers, Belgia cu Frasquita din Carmen, dirijor Dimitri Jurowski. Anul trecut am primit premiul Festivalului Wagner din Bayreuth, distincție care de-a lungul timpului i-a onorat pe Jonas Kaufmann, Diana Damrau, Michael Volle, iar în august voi participa la festival, alături de alți mari muzicieni. Între toate acestea, am concerte cu diferite orchestre din Germania și Dublin, Irlanda. De asemenea, colaborez de mai mulți ani cu Fundația Mozarteum și sunt invitată permanent să susțin concerte și recitaluri pentru președintele Austriei și invitații săi.

Universitatea Națională de Muzică din București, pe care ai absolvit-o în 2005 la clasa Prof. Maria Slătinaru Nistor, încă abundă de tineri soliști care visează să ajungă pe scene celebre din lume. Succesul tău este cu siguranță motivant pentru ei. Împărtășește-ne câteva dintre secretele reușitei tale artistice.

L.N. - Învățați limbi străine, inspirați-vă din orice formă a artei, luați orice dezamăgire ca pe o lecție și oricât de greu ar fi, munciiți mai departe, nu vă mulțumiți niciodată numai cu ce se întâmplă doar într-o oră de canto. Studiați singuri, ascultați-vă colegii și învățați din greșelile sau reușitele lor. Nu râdeți de neputința unora și nu invidiați pe nimeni. În loc de asta, aspirați la idealuri înalte și luptați. Nu ne este garantat că vom face cariere extraordinare, dar la final, trebuie să avem satisfacția că am încercat totul. Mult succes!

Janina BĂDICU

„În momentul în care reușești să transmiți emoție, ai rezolvat esențialul”.

Interviu cu maestrul Cornel Țăranu

Cleopatra DAVID

Saramandji, ultima lucrare simfonică a compozitorului Cornel Țăranu și-a găsit pentru prima dată împlinirea sonoră în luna martie a anului 2009 în interpretarea Filarmonicii din Cluj. În zilele de 8 și 9 decembrie, Orchestra Filarmonicii „George Enescu” sub conducerea dirijorului Christian Badea a realizat premiera bucureșteană a lucrării.

Din materialele promoționale am aflat că *Saramandji* înseamnă „a fi împreună”. Pe coperta partiturii apare Zeul Shiva în ipostaza de *Nataraja*, rege al dansului Care este legătura dintre *Saramandji* și Shri Shiva?

Legătura dintre *Saramandji* și Shiva este explicabilă prin faptul că Shiva este și un zeu al dragostei (*Kamadeva* n.a.) și, având în vedere că a fi împreună înseamnă „a fi împreună cu cineva” – de fapt lucrarea aceasta este dedicată soției mele – atunci răspunsul este destul de simplu, este o formă de afecțiune și o formă de a fi împreună, dacă vrem și sub semnul lui Shiva.

Lucrarea înfățișează iubirea familială înțeleasă la nivel cosmic. Shri Shiva este pe de o parte creator, pe de altă parte cel care va distruge universul. Mentea noastră, captivă în lumea materială, privește acest lucru ca pe un fenomen înspăimântător, fiind dominată de teama de moarte. Faptul că ați abordat acest subiect ar putea însemna că viziunea dumneavoastră asupra vieții și a morții este diferită de cea a oamenilor în mijlocul cărora trăiți?

Într-o oarecare măsură, este diferită. În primul rând, teama de moarte nu mă preocupă prea mult, pentru că există aici două teorii liniștitoare: cea creștină, a vieții veșnice – în care eu nu cred foarte mult, decât poate ca o formă de transfer de energie, iar această formă de transfer de energie nu este deloc clară; cum spunea Nichita Stănescu, „vom muri și vom vedea” - iar varianta a doua, indiană, la fel de interesantă, este cea a reîncarnării, ori această idee este iarăși foarte studiată și foarte controversată, deci vom vedea care din variante este „viabilă”. Ar mai fi a treia teorie, a neantului total, în care oamenii nu vor să creadă din dorința de a avea o continuitate după moarte. Shiva este și un creator de energie, nu doar distrugător, așa că există o compensație în dansul său, care are o funcție dublă.

Variantele pe care le-ați spus mai devreme, varianta creștină și cea indiană, ar putea să nu se nege una pe cealaltă ci să se completeze. Viața veșnică ar

însemna după acest transfer de energie continuitatea în forma spiritului, iar lanțul reîncarnărilor la un moment dat oricum se oprește.

Nici acest lucru nu este foarte clar, pentru că se pare că există un lanț de reîncarnări, iar numărul lanțușoarelor care compun acest lanț mare nu este determinat din punct de vedere matematic, deci este iarăși o nebulozitate în această privință.

Spiritualitatea indiană vă fascinează, încercați să o asimilați, sau este doar o sursă de inspirație?

Am studiat câteva din lucrările de indianistică, în primul rând *Yoga* lui Mircea Eliade, pe care am citit-o încă din adolescență în limba franceză într-un volum foarte impresionant (teza de doctorat a lui Mircea Eliade, publicată în volum în 1936 n. a.) Am citit și alte scrieri ale lui Mircea Eliade referitoare la India, fragmente din *Istoria religiilor*. Eram bun prieten cu Cezar Baltag, cel care a tradus cele trei volume în limba română cu mari eforturi din cauza cenzurii. Până la urmă, acestea au apărut, ceea ce a constituit un eveniment cultural deosebit. Cezar era un intelectual, nu doar poet ci și estetician, avea și cunoștințe de filosofie și a avut și o lungă corespondență cu Mircea Eliade pe tema acestei traduceri și știu că pe Eliade l-a impresionat favorabil. Era într-o perioadă în care în România discuțiile despre religie erau tabu, dar în acest caz s-a făcut o concesie. A fost o perioadă când s-a dorit ca Eliade să fie atras spre România și probabil că publicarea celor 3 volume a fost un pas considerat necesar. Au fost și alți indianiști – cum este Sergiu Al-George - care au publicat lucruri interesante. La un moment dat, am scris o lucrare numită *Cântece nomade* pe versuri de Cezar Baltag, în care este vorba despre țigani. Sunt poeme de dragoste, de moarte, descântece, blesteme, *Povestea celui care și-a pierdut umbra* în varianta țigănească. Am integrat în lucrare niște ritmuri indiene pe care le cunosc foarte bine din perioada Messiaen. Se numesc *Chitra* și *Teka*. Unul dintre aceste ritmuri s-a potrivit perfect pe una din incantațiile pe care le-a scris Cezar. Aceasta a fost o potrivire mai mult decât stranie și simptomatică. Se știe că originea țiganilor este în India și când am scris lucrarea, Cezar mi-a pus la dispoziție și elemente de folclor țigănesc, unele culese chiar de el. am constatat amândoi că în limba *gipsy* se păstrează elemente foarte clare din limba hindi și chiar din sanscrită.

Ați practicat vreodată vreo formă de spiritualitate indiană, yoga?

Yoga nu. Dar am practicat o formă de meditație, care nu are legătură cu asanele sau controlul respirației.

Doriți să vizitați India?

Mă tem că o vizită turistică nu ar însemna mare lucru. Eliade, care a stat acolo trei ani, a înțeles foarte puțin din India. Spunea că i-ar trebui 20 de ani ca să se integreze în gândirea și spiritualitatea indiană. Sigur că mă interesează să văd India., dar mă tem că o vizită scurtă ar fi doar o viziune a imaginilor și mai puțin un contact cu gândirea locului.

Ați fost studentul lui Olivier Messiaen, care a încorporat în limbajul său muzical ritmurile indiene, pe care le-a folosit de cele mai multe ori în exprimarea credinței catolice.

Considerați *Saramandji* un omagiu adresat lui Messiaen?

Nu neapărat, dar, în orice caz, studiind lucrările lui Messiaen am văzut cum operează el cu *talas*-urile. El recurgea la un catalog de ritmuri indiene. Acestea se găsesc pe toate drumurile muzicologice. Dacă deschizi orice enciclopedie serioasă, cum sunt enciclopedia *Fasquelle*, sau *Grove*, acolo găsești tabele de ritmuri indiene. Totul e să știi ce să faci cu ele. Aceste ritmuri sunt antrenate într-un sistem de improvizație și dacă le folosești altfel, înseamnă că semnificația lor inițială a fost deturnată.

Ansamblurile indiene folosesc maxim patru instrumente, dintre care unul sau două instrumente soliste, unul pentru ison (*tampura*) și altul pentru construcții ritmice (*tabla* în Nordul Indiei și *mridanga* în Sud). *Saramandji* este o lucrare simfonică. Anumite efecte sonore pe care le folosiți, cum este atacul *con legno* la violoncel, evocă timbrul de *tabla*. Intenția a fost să aduceți un suflu nou cu rădăcini spirituale în muzica de orchestră sau să oferiți spiritualității indiene un produs al culturii noastre ?

Eu cred că aici sunt fenomene de interferență în care nu se poate determina exact procentajul. Am folosit în *Saramandji* cele două ritmuri indiene care îmi sunt familiare și despre care am vorbit mai devreme – *Chitra* și *Teka*. Ritmurile apar obsesiv în anumite momente la percuție. Am mai introdus o deviere, acel moment lăutăresc *à la zingara*, care evocă drumul țiganilor noștri. Plecând din India, ei s-au localizat în acest spațiu geografic și au creat muzica lăutărească ce a ajuns pe undeva și obsesia lui Enescu. Am observat acest lucru în *Capriciul român pentru vioară și orchestră* pe care l-am reconstituit eu și care, conform declarațiilor lui Enescu, este un omagiu adus lăutarilor care i-au legănat copilăria. Am introdus în lucrarea mea această muzică lăutărească, modală, realizând astfel o localizare dinspre India înspre acest spațiu balcano – dunărean.

Ați recurs și la modalismul indian (*raga*)?

Nu, însă am recurs la elemente din modalismul est-european și la un fel de *pat al lui Procut* intervalic care vine dintr-o gândire post-serială. Există niște acorduri-tip care generează și structuri melodice. Ele se întrepătrund. Sunt când melodie, când armonie, când eterofonie. Dar, deseori, într-un spațiu destul de amplu se desfășoară pe aceeași matrice sonoră, cu micile schimbări de locuri între intervale. În esență, este acest gen – pe care jazzmanii îl numesc „cântat pe grifură” – în care 6, 8 sunete, sau poate mai puține, generează o structură mai mare.

Considerați *Saramandji* o lucrare New Age?

Cătuși de puțin. New Age nu face o impresie bună în general și a fost un curent îmbrățișat de tineret ca o alternativă la religiile tradiționale și pe care ei le considerau insuficiente, de altfel și Eliade spune în Istoria religiilor și alte scrieri, că ar trebui reformată gândirea religioasă clasică, însă nu spune cum și probabil nici nu știe să dea un răspuns, dar New Age nu este o soluție mai bună decât soluțiile clasice și nu a dat rezultate bune. De altfel New Age este într-o scădere de interes.

Aspectul cel mai spectaculos al creației lui Messiaen și cel în care a adus elemente de noutate a fost ritmul. *Turangalila*, singura simfonie a lui Messiaen, are titlul compus tot din cuvinte sanscrite, însemnând „cântec de dragoste, imn al bucuriei, timp, mișcare, ritm, viață și moarte”. Ritmul este nu doar modul de manifestare, ci face parte din substratul filosofic al piesei. Care este elementul de limbaj muzical care are această funcție în creația dumneavoastră și mai ales în *Saramandji*?

Există în *Saramandji* câteva dintre elementele enumerate. Este un cântec de dragoste – există o cantilenă a corzilor – imn al bucuriei devine în culminație. În privința timpului, mișcării și ritmului, există o alternanță de pasaje contemplative cu elemente de ritmică *giusto* mai violente. Viața și moartea sunt sugerate, de asemenea.

Concluzia ar fi că tot ritmul este și modul dumneavoastră de exprimare în această piesă ?

Desigur, mai ales că există

această pendulare între ritmurile improvizate, elementele repetitive libere și pulsațiile foarte stricte care domină anumite sectoare ale lucrării. Piesa este un amestec de variațiuni cu elemente de sonată, dar în mare parte este o lucrare de tip variațional foarte liber.

Lucrarea a fost cântată pentru prima dată la Cluj în 2009. Acum ați incredințat interpretarea dirijorului Christian Badea și Orchestrei Filarmonicii „George Enescu”. Cum apreciați versiunea bucureșteană a lui *Saramandji*?

Versiunea bucureșteană este diferită de cea de la Cluj în mai multe privințe. În primul rând, trebuie să menționez valoare individuală a unor instrumente soliste, mai ales la suflătorii de lemn care au realizat niște solo-uri extraordinare: Ionuț Ștefănescu la flaut, Emil Vișenescu la clarinet și Florenel Ionoaia la oboi. Bineînțeles, concert-maestrul Liviu Cășleanu au avut o performanță deosebită. Partidele de corzi, de asemenea. Sunetul corzilor românești, în general, este deosebit. A existat maestrul Badea care s-a identificat foarte mult cu această partitură. Au fost, din păcate, doar 3 repetiții, dar rezultatul este foarte bun. Pentru orice compozitor român, este o șansă deosebită să fie interpretat de Filarmonica „Enescu”. Am avut câteva prime audiții memorabile cu această orchestră, dar probabil pentru public sunt mai puțin memorabile. Publicul de concerte simfonice din Cluj este mai deschis la muzica contemporană, în timp cel public de la Ateneu este unul mai tradițional, cu

gusturi clasico-romantice. Însă performanța orchestrei de a cânta trei piese contemporane cu sala plină arată că începem să ne apropiem de un puls normal al vieții de concert, așa cum se întâmplă pe mari scene din lume. Am asistat la Londra la un concert dirijat de Boulez, numit „concert popular” și în care s-au interpretat *Piesă pentru coarde, percuție și celestă* de Bartók, lieduri de Mahler și *Sacre du printemps* de Stravinsky. Acesta era concertul popular! Când vom avea aici un concert numit „popular” cu lucrări de acest calibru, înseamnă că publicul va avea cea deschidere dorită de noi pentru muzica nouă. Dar semnale bune sunt. Am vorbit despre *Turangalila*, care s-a cântat în Festivalul „Enescu”, dar și în stagiunea filarmonică acum câțiva ani sub conducerea lui Alain Paris, cu Livia Teodorescu la pian. A fost un lucru extraordinar! *Turangalila* este infernală pentru pian. A doua soție a lui Messiaen, Yvonne Loriod, pe care am văzut-o la Paris în *Turangalila* împreună cu sora ei la undele *Martenot* – era o afacere de familie – era o pianistă uriașă pentru muzica contemporană (dar nu era ce trebuie pentru muzica lui Mozart, de exemplu). Revenind la *Saramandji* și concertele de la filarmonică, maestrul Badea a transmis o emoție foarte puternică în aceste concerte, și este lucrul care contează cel mai mult. Orchestra Filarmonicii „Enescu” transmite această emoție și, în momentul în care ai rezolvat lucrul acesta, înseamnă că ai rezolvat esențialul.

Costin Popa Opera Divina

Este o veritabilă plăcere să comentezi o carte care a fost scrisă de un autor cu preferințe asemănătoare ție, în domeniul dorințelor artistice. Costin Popa reprezintă pentru mine o asemenea antantă pe drumuri spirituale și estetice, pe orizontul interesului și afecțiunii față de arta teatrului muzical, de la vocalitate și interpretare, până la regie, realizare dirijorală și documentare istorică. În seria de volume dedicate genului, în prima lună a lui 2012 el ne-a oferit al cincilea volum care continuă cu consecvență tematica aceasta alăturând subiectului – în speță OPERA – un calificativ de evaluare afectivă. De data aceasta, calificativul menit a nominaliza volumul pare cvasi-mistic. Deci „Opera Divina” (editura Pegasus Press). Cum, de decenii, o parte importantă din existența noastră se dedică simbolic Operei, titlul mi se pare bine argumentat și sugestiv. Deci, ce găsim între copertele volumului, bogat ornamentat, în maniera poeziei lui Aloysius Bertrand, de coperta artistului francez de origine română Tudor Banuș? La o primă observație, cunoscând antecedentele, parcurgem un jurnal afectiv al muzicii vocale de dată recentă – operă, operetă, musical, concert, recital, audiții, lecturi, convorbiri, interviuri and more – reprezentând cuprinsul ce a încăput în câmpul observației anului de-abia încheiat. Retrospectiv, mă miră că, de la o zi la alta, se pot întâmpla atâtea lucruri varii, căci îmi pare că uitasem cum timpul zboară, ceasurile sunt reperi, neodihna sporește. Răsfoind cartea, se naște o întrebare firească despre „cum au încăput toate într-un singur an?”, nedumerire completată profesional cu surpriza răgazului necesar condeierului, pentru a le fi incredințat scrisului. Dar, și pentru recenzor apare dificultatea de a putea inventaria întreg cuprinsul, în spațiul acestor însemnări. Trebuie deci să aleg, enumerând, catalogând, nominalizând evenimentele care, la lectură, te rețin prin însăși menționarea numelor sau faptelor. Iată un prim grupaj mozaicat: *Giacomini, ultimul dintre cei mari*; „Viața e frumoasă”, un festival gigant la Operetă, Concursul „Vox Artis”, Sibiu; Cu contururi net deferite într-

o aceeași „artă a conversației” abil mânăuită de autor, cartea găzduiește mai multe convorbiri cu Lucia Stănescu, Nelly Miricioiu, Cornel Stavru, Marianne Cornetti, Gheorghe Crăsnaru, Magdalena Cononovici, Ștefan Pop, Ioan Holender, Elena Moșuc, Ion Buzea, Bogdan Mihai, Marina Krilovici, Virginia Zeani. Simpla enumerare a celor mai importante convorbiri uimește, prin variațiile problematice, întâlnirile de generații, plasări în contemporaneitate, trecut sau viitor. Din nou lectorul alege, nu numai prin strălucirea personalităților, dar și pentru amploarea derulării ideilor. Aș crede că, în această privință, paginile care ne-o descriu pe Lucia Stănescu, despre care nu știam că de trei decenii trăiește la Livorno privind Marea Ligurică și amintindu-și gloria, acum păstrată de înregistrări cu sunete, imagini... Paginile cărții sunt pline de premiere, spectacole, concerte, turnee, concursuri, festivaluri, aici sau peste hotare. Printre repere: Viena, Zürich, Macerata, Pesaro Praga, dar și Sibiu, Cluj, Timișoara, Brăila. Există în volum și o prioritate, aparținând ogîndirii personale a întregului desfășurării Festivalului internațional „George Enescu” ediția XX-a, în calitate de redactor șef al revistei de publicistică culturală MELOS. Și aici constatări, atitudini, proiecte. Într-un ultim capitol, referirile la Carte-Video aduc un numitor comun cu evenimentele trăite, lecturile păstrate prin tipar și înregistrare („Aurul high-tech al Metropolitanului”, de unde ne-au venit, în scris, prin radio, în direct, prin video, *Don Giovanni*, *Fata din Far West*, *Don Carlos*), recenzii la *Un portet eseistic Marin Constantin* de Viorel Cosma, prefețe la *O istorie a muzicii în pas de dans* de Grigore Constantinescu. Paginilor tipărite ale *Operei Divina* li se adaugă, asemenea unui film, privit cu plăcere, albumul foto, realizat de un martor invizibil, căruia i se dedică volumul.

Mă gândesc, ce poate fi mai lesne? Citirea acestei cărți de beletristică, cu tot respectul pentru apelativul din titlu, de „Divina”, sau curiozitatea aflării opiniilor lui Costin Popa în dialog cu subiectul principal, „Opera”. Oricum, în ambele ipostaze, plăcerea confruntării cu alte comentarii decât cele care îți aparțin se îmbogățește cu experiențele autorului, la care nu ai fost de față (există, undeva, și starea de invidie...amicală firește!). Derularea tuturor acestor repere, pe autostrada muzicii, lasă urme neîndoelnice în propria noastră memorie, invitându-ne uneori, pentru confruntările ținerii de minte, să răsfoim și volumele anterioare care poartă aceeași semnătură – Costin Popa.

Grigore CONSTANTINESCU

Concursul „PAUL CONSTANTINESCU”

(Urmare din nr. 12)

Secția Canto:

Alexe Diana Florentina, cls.X, Liceul „Dinu Lipatti”-București, Novac Andreea, anul II master, Țică Corina Elena, anul și Teodoru Mihai anul III-U.N.M.B.

Deasemenea, au fost acordate 4 Mențiuni, 4 Premii speciale din partea Uniunii Compozitorilor și Muzicologilor din România și același număr de Premii speciale din partea Uniunii Criticilor Muzicali „Mihail Jora” pentru „cea mai bună interpretare a unei lucrări semnate de Paul Constantinescu s-au de un alt muzician român” și 2 Premii ale Ziarului Ploieștii pentru doi tineri violoniști din Republica Moldova.

Daniel Ionuț Pop

Deasemenea, au fost acordate 4 Mențiuni, 4 Premii speciale din partea Uniunii Compozitorilor și Muzicologilor din România și același număr de Premii speciale din partea Uniunii Criticilor Muzicali „Mihail Jora” pentru „cea mai bună interpretare a unei lucrări semnate de Paul Constantinescu s-au de un alt muzician român” și 2 Premii ale Ziarului Ploieștii pentru doi tineri violoniști din Republica Moldova.

Mirela Maria Vlad

master, U.N.M.B., clasa prof. univ.dr. Marin Cazacu.

Festivitatea de premiere a candidaților și Gala tinerilor laureați ai concursului a avut loc Duminică, 11 decembrie, ora 11.30 la Filarmonica „Paul Constantinescu”.

Câștigătorii Secției de compoziție muzicală vor fi cunoscuți Marți, 13 decembrie a.c., după încheierea lucrărilor de jurizare.

Felicitând din toată inima pe tinerii concurenți și pe profesorii lor îndrumători pentru rezultatele artistice obținute, suntem convinși că la viitoarele ediții ale acestui reprezentativ concurs național, prezența candidaților va fi mai numeroasă și din ce în ce mai performantă.

AI. I. BĂDULESCU

Festivalul “I.D. Chirescu”

(Urmare din nr. 12)

Sub conducerea preotului Cătălin Stanciu, corala „Sf. Mare Mucenic Mina” a Protopopiatului din Slobozia a interpretat piesele: *Lăudați pe Domnul* de Gheorghe Danga, *Doamne auzi glasul meu* de Nicolae Lungu, din repertoriul clasic rus, *Clopote de seară* de cor din repertoriul clasic rus *Mare ești Doamne* de de Iulian Cârstoiu.

Grupul bizantin „Sf. Ierarh Vasile cel Mare” înființat în anul 2009, dirijat de Marian Bostan a încântat auditoriul cu frumusețea unor cântări psaltice cu vădite influențe ale folclorului românesc, în lucrările: *Troparul Nașterii Domnului* de Dimitrie Suceveanu, *Cântec de stea* de Anton Pann, *Sus la'naltul cerului* – colind tradițional românesc, *Oaspeți cu azur in gene* – colind tradițional românesc, *Filă de acatist la Sf. Voievod Ștefan cel Mare* – de Ieromonah Damaschin Luchian.

Corala “Brăulețul” din Rășcani – Chișinău, Republica Moldova, dirijat de profesorul Ion Buga a interpretat piesele: *Pre Tatăl, pre Fiul, pre Sfântul Duh* de Gavriil Musicescu, *Eu sunt Învierea* de Ion Brătianu, *Veniți astăzi credincioși* de Ion Brie, *Sus la poarta raiului, Ruga lui Ștefan cel Mare*.

Sub conducerea dirijorului Del Vasilache a evoluat corul „Mihail Vulpescu” al Protopopiatului Călărași, interpretând lucrările: *Tatăl nostru* de Ioan D. Chirescu, *Linu-i lin* de Teodor Teodorescu, *Înnoiește-te Ierusalime* de Gh. Danga.

Corul bărbătesc *Cuvânt bun* al Arhiepiscopiei Tomisului, dirijat de Geanin Oprea, a prezentat: *Sanctus* de Franz Silcher, *Doamne, buzele mele* de Ion Popescu Runcu, *Colindul Sfantului Andrei* aranjament de Stelian Ionașcu, *Scedric* – colind ucrainian, *Noapte de Crăciun* de Ion Popescu Runcu, *Bună dimineața* și *Sculați boieri* de Gh. Danga.

Grupul coral „Nasa Pesem” din Krsko, Slovenia, dirijat de Andrej Resnik, a încântat publicul cu lucrările: *Highest, almighty God* (Atotputernic Doamne) de Vinko Vodopivec, *Rest loves child* de France Acko, *Give me a golden string* de Franz X. Engelhart,

Gloria de Vinko Vodopivec.

În încheierea Festivalului, corul bărbătesc „Armonia” al Arhiepiscopiei Tomisului, dirijat de arhidiacon Iulian Dumitru a prezentat un repertoriu variat: *Da ispravita* – repertoriu clasic rus, *Ce vedere minunată* de Gheorghe Danga, *Christmas songs* – potpuriu de colinde internaționale, *Noël* de Adolphe Adam, *Crăciunul* – aranjament pentru cor bărbătesc de Horațiu Alexandrescu, după piesa compozitorului Dani Constantin.

În cuvântul său, Primarul orașului Cernavoda – Mariana Mircea și-a exprimat bucuria de a fi organizat această ediție jubiliară a Festivalului așteptat an de an, cu atâta bucurie de publicul cernavodean și de iubitori ai muzicii corale din Constanța.

I.P.S.dr. Teodosie, Arhiepiscopul Tomisului a subliniat faptul că muzica corală „înfrățește oamenii, fiind cel mai bun ambasador al sufletelor”.

Prin Festivalul Chirescu, în fiecare an, Cernavoda răsună armoniile corale, unind spiritele, și demonstrând că muzica este prezentă într-un oraș, care surprinde prin multitudinea de evenimente culturale organizate și prin contactele cu arta și cultura europeană.

Mariana POPESCU

Cum se „desenează” o carieră

(Urmare din nr. 12)

Anca Florea: *Dacă Teodor Ilincăi este solist al Operei Naționale, soprana Anita Hartig – aplaudată pe scena bucureșteană doar în premiera cu Boema -, a devenit, în 2009, angajată la Staatsoper, iar la 26 de ani, afirmarea sa și în alte teatre de conturează promițător.*

Luiza Petrov: Încă de la debut s-a remarcat vocea sa cu o culoare particulară, prezența scenică fermecătoare, iar cu ajutorul lui Ioan Holender, care a promovat-o în calitate de director al Staatsoper, a început să fie cunoscută și în alte teatre, iar acum urmează contracte importante la Scala (2012) în *Boema*, alternând în rolul Mimi cu cele mai vestite soprane – Angela Gheorghiu și Anna Netrebko -, pentru 2013 sunt încă în negocieri cu Covent Garden și e poate prea devreme să spun despre ce ar fi vorba, dar la Metropolitan va cânta în aprilie 2014. Până atunci, la Viena a fost Pamina în noua producție cu *Flautul fermecat*, apoi, în 2013, va fi Micaela alături de Elina Garanca, debutând ulterior în Antonia din *Povestirile lui Hoffmann*.

A. F.: *La începutul unei cariere de anvergură se află și excelentul bas-bariton Adrian Sâmpetean (28 de ani), iar soprana Sorina Munteanu, cu care Agenția lucrează de curând, este, de multă vreme, unanim apreciată la noi în partituri dramatice.*

L. P.: Între altele, directorul Teatrului din Essen, dirijorul Stefan Soltesz, o apreciază în mod special, oferindu-i, după succesul deosebit în *Turandot*, o serie de spectacole cu *Nabucco*, susținând rolul Abigaille și în concert, cu Filarmonica din

Koln, la sfârșitul acestei stagiuni. Dar o surpriză a fost evoluția sopranei Celia Costea la Atena, debutând în *Tosca*; ne-a trimis un DVD și am remarcat că s-a prezentat și vocal și scenic exact așa cum trebuia să fie Floria Tosca - oricum are cea mai frumoasă voce dintre toate sopranele din România, numai că nu era totul pus la punct; întâmplarea a făcut ca o lună mai târziu să o pot propune la Frankfurt, unde interpreta rolului anulase în ultima clipă și... a fost excepțională – de la Maria Slăținaru nu am mai întâlnit o asemenea culoare de glas. Evident, nu contează doar să ai 'o voce', ci să abordezi

Anita Hartig

și rolul potrivit.

A. F.: *Și la Opera din București au apărut parte dintre soliștii impresariați de Agenție.*

L. P.: La ONB, colaborarea a început din momentul în care dirijorul Iurie Florea – pe atunci director artistic -, ne-a telefonat de nenumărate ori, încercând să aducă artiști străini importanți și artiști români care nu cântaseră niciodată la București, așa cum a fost, spre exemplu, Alex. Agache, dar fiind basarabean a dorit să-i trimit și soliști ruși, printre care s-a aflat și baritonul Serghei Murzaev; am facilitat și sosirea lui Renato Bruson și a doi tineri spanioli și a altora, numai că apoi relația cu ONB... s-a pierdut. În mod excepțional s-a produs apariția lui Ștefan Pop, un funcționar din teatru ne-a sunat de atâtea ori încât ne-a convins să susțină acel spectacol, dar asta nu se cheamă o colaborare, care ar trebui să se concretizeze într-un contract, în schimburi de păreri, de artiști. Nu doar că nu am vorbit niciodată cu directorul ONB (nu toată lumea dorește astăzi să dialogheze telefonic), dar nu ne-a scris nici măcar un mesaj pe mail...

A. F.: *În 2003 ați afirmat că tinerii români au glasuri bune, dar... atât.*

L. P.: Și acum sunt voci interesante, însă limitate în

ce privește pregătirea muzicală și stilistică. Petean este foarte muzical, Sâmpetean a cântat la un instrument, este extrem de bine pregătit de tatăl său – de astea sunt excepții. Mai ales la București, unde probabil sunt posibilități financiare superioare Clujului (care dispune de un potențial vocal deosebit), ar putea fi angajați temporar un dirijor și un pianist italian de talent,

Iurie Florea

acceptând chiar și salarii modeste, pentru a lucra cu tinerii soliști români, construindu-și ei înșiși un repertoriu mai amplu. Pe de altă parte, astăzi 50% contează imaginea unui artist pe scenă – Johan Kaufman sau Anja Harteros arată superb și totodată au fost pregătiți încă de la început așa cum trebuie. Iar tinerii de la St. Petersburg se perfecționează, în majoritate, la școala de la Covent Garden prin Artist Project. Cel mai important în relația cu un profesor este calitatea, inteligența și capacitatea de a aplica ceea ce li se explică, dar puțini știu să 'audă' sunetul și să-l materializeze. Eu spun că Ileana Cotrubaș este un exemplu de inteligență muzicală – îi corectează și îi îndrumă pe elevi spre interpretare, spre stil și înțelegerea partiturii, așa cum a știut ea să înțeleagă de la Stroescu.

A. F.: *Se preconizează cumva o distribuție oferită de Agenție într-o producție importantă?*

L. P.: Acum 2-3 ani au cântat, la Avignon, în același spectacol, Almaguer, Jordi și Nicoleta Ardelean, iar în 2014 s-ar putea să avem o distribuție de români în *Elixirul dragostei* la Monte Carlo – Ștefan Pop, George Petean, Adrian Sâmpetean și... o soprană care încă este 'cu semn de întrebare' dar... mă gândesc.

Interviu de **Anca FLOREA**

Daruri muzicale de Crăciun

Loredana BALTAZAR

Ne-am obișnuit deja ca, mult înaintea oricăror sărbători, avizierele de pretutindeni să se umple cu afișe de spectacole și concerte care de care mai tentante, în ideea de a se oferi cadouri cât mai substanțiale consumatorilor de cultură. Și în anul de grație care tocmai s-a încheiat, potențialului public i-a revenit dificila sarcină de a opta, conform ierarhiei preferințelor proprii, pentru unul din evenimentele muzical-teatrale de top, strălucitor ambalate în haine publicitare, evenimente derulate pe cele mai importante podiumuri de concert ale capitalei.

Gazdă solicitată, a unei multitudini de evenimente literare și artistice, sala Dalles, deși rămasă astăzi doar la nivelul unei mici scene de concert, continuă cu succes să-și etaleze potențialul acustic de o specificitate aparte. Printre formațiile care au „profitat” de această virtute (care se poate transforma și în defect, fiindcă din sală se poate percepe orice greșală și orice desincronizare), s-a aflat, înainte de Crăciun, orchestra **Philharmonia** a Centrului Național de Artă „Tinerimea Română”, sub bagheta maestrului **Nicolae Iliescu**.

Împreună, într-o vizibilă

simbioză expresivă, ansamblul și dirijorul au călăuzit auditoriul pe sinuosul drum dintre baroc, clasicism și contemporaneitatea de orientare neoclasică, un traseu ce se suprapune, în general, cu preferințele publicului de pretutindeni. Alcătuit din capodopere ale creației muzicale universale precum Concerto grosso în re minor op 3 nr.11 și Concertul în Re major RV93 pentru chitară și orchestră, ambele de Antonio Vivaldi, urmate de Sarabanda, Giga și Badineria de Arcangelo Corelli pentru a se încheia cu Divertismentul în Re major KV 136 de W.A. Mozart, programul concertului **Philharmoniei** a inclus și un remember al modalismului baroc realizat de Dan Dediu și numit Codex Brassoviensis – punte nedisimulată între trecutul glorios și prezentul cu valoare incertă a artei sune-telor.

Prin intermediul chitaristului Mihai Cojocar, arcurile sensibile ale Concertului vivaldian în Re major s-au dizolvat discret în creuzetul coloristic al repertoriului orchestral, la fel cum construcția filigranată în nuanțe scăzute a unei bijuterii sonore de largă audiență precum Badineria lui Arcangelo Corelli a fost pusă în valoare cu maximă acuratețe expresivă. La antipod, începutul și finalul programului

Philharmoniei aparținând lui Vivaldi și lui Mozart, respectiv Concerto grosso op 3 nr.11 și Divertismentul în Re major KV 136 au conferit strălucire întregului periplu componistic, copertat cu virtuozitate și aplomb de către ansamblul condus de Nicolae Iliescu.

Merită apreciată o dată în plus, în contextul acestei reușite seri concertante oferite ca dar de Crăciun, bucuria vizibilă cu care și dirijorul, dar și fiecare membru al **Philharmoniei** se apropie de partitura interpretată,

implicându-se intelectual și emoțional în „carnea” substanței muzicale. Departe de a se cantona în limitele unui anumit stil ori unei anumite epoci, **Philharmonia** este unul din puținele ansambluri orchestrale autohtone care, de la înființare, și-a propus să promoveze atât creațiile de vârf ale muzicii universale cât și contemporane românești, și în fiecare apariție publică reușește să-și țină promisiunea, respectându-și statutul valoric. Este o performanță pe care am dori-o mai des semnalată în România!

Oaspeți britanici

Institutul Cultural Român are o stagiune la Ateneul Român. Tot ce a oferit acest laudabil demers a fost mai mult decât valoros. Evident că sub semnul valorii și al excelenței a fost și concertul de ieri seară – 22 noiembrie 2011.

Pe scena Ateneului Român, a cărui frumusețe și carismă sunt mereu uluitoare, s-a aflat TEN TORS ORCHESTRA, ansamblu în rezidență al programului artistic numit Peninsula Arts al Universității din Plymouth, Marea Britanie. Calitatea orchestrei este subliniată din pornire de faptul că între membrii ei sunt unii care cântă și în Academy of Saint Martin-in-the-Fields sau în English Chamber Orchestra.

Programul propus a fost divers și atractiv. Pe afiș în prima parte Mozart – Divertismentul în Re major KV 136, John Ireland – Concertino Pastorale, Doina Rotaru – Umbre pentru violă, doi percuționiști și 15 instrumente cu coarde, soliști Ladislau Csendes, Alexandru Matei și Sorin Rotaru. În partea a doua George Enescu – Cele două superbe intermezzo pentru orchestră de coarde opus 12, din nou Mozart –

Concertul pentru pian și orchestră nr. 12 în La Major, KV 414, solist Florian Mitrea și Edward Elgar – Serenada pentru coarde în mi minor, opus 20.

Dirijorul Simon Ible este categoric un muzician charismatic, cultivat și eficient. Trompetist la origine, el a studiat dirijatul cu Sir Colin Davis. Clar și corect diferențiate stilistic, toate cele ce a răsunat pe scena Ateneului au fost aproape de desăvârșit.

Ladislau Csendes, Alexandru Matei și Sorin Rotaru, soliștii Umbrelor Doinei Rotaru s-au asamblat perfect cu orchestra, demonstrând calitățile interpretative excelente, care sunt la ei o permanență. Pianistul Florian Mitrea, student actualmente la Academia Regală de Muzică din Londra, a cântat Mozart cu o acuratețe exemplară, cu o îngemănare spirituală cu cea a genialului autor. Florian Mitrea este unul dintre pianistii foarte tineri care preiau cu strălucire ștabela de la cei mari interpreți români. Viitorul lui Florian Mitrea este categoric de anvergură mondială.

Acest concert din Stagiunea Institutului Cultural Român mi-a adus în suflet spiritul Festivalului Enescu, bucuria întâlniri cu interpreți ce te fac să uiți orice cât timp îi asculți. Sper ca fapta bună a Institutului Cultural Român să rămână o permanență în viața de concert a Bucureștiului, a României.

Ecaterina STAN

Reîntâlnire cu Vladimir Cosma după 45 de ani

Viorel COSMA

„M-am născut în România – în mărturisirea compozitorului Vladimir Cosma, compatriotului său Lionel Pous – am trăit acolo primii 22 de ani de viață și mi-am făcut studiile. Acolo am cunoscut primele bucurii, primul contact cu muzica, nașterea creației mele... În această sală (Ateneul Român n.n.) am purtat pentru prima oară pantaloni lungi, cumpărați cu ocazia unui concert excepțional susținut de Yehudi Menuhin și David Oistrach, pentru că în nici un caz nu se cuvenea să asist la un asemenea eveniment în pantaloni scurți... Drumul meu m-a condus în mod efectiv să lucrez mult în cazul muzicilor pentru ecran (unde a scris peste 300 de partituri – n.n.), dar nu m-am simțit niciodată un prizonier al genului”. Așa a dorit să arate și portretul muzical, dirijat chiar de Vladimir Cosma în compania corului și orchestrei Filarmonicii George Enescu din zilele de 17 și 18 noiembrie 2011, avându-i ca soliști pe soprana Irina Lordăchescu și violonistul Gabriel Croitoru, precum și un grup jazz-istic de oaspeți francezi și români.

În fața unui public entuziast care a umplut sala Ateneului Român până la refuz, dirijorul Vladimir Cosma a debutat la cei 71 de ani într-un program extrem de dificil (operă, simfonie, concertant, jazz, muzică vocal-simfonică și ușoară), cu două formații ample, necunoscute, după numai câteva zile de repetiții, oferindu-ne un portret componistic complex, reprezentativ pentru o personalitate artistică contemporană atât a muzicii franceze, cât și românești. Elevul Nadia Boulanger nu și-a uitat rădăcinile sonore de unde a plecat fiindcă – așa cum declara deschis – „parfumul românesc nu încetează niciodată să fie prezent, chiar și atunci când nu se bănuiește în mod direct că or fi acolo” (aluzie la muzica peliculelor *Le Brand Blond avec un chaussure noire*, *La Glorie de mon Pere*, ș.a.)

Concertul a fost bine gândit pe calupuri de muzici diferite, spre a satisface toate dorințele unui public divers, avid să cunoască un creator matur, ajuns în apogeul unei cariere de statură internațională. Dacă Irina Lordăchescu ne-a convins că „Bimbo” (cum îi spun prietenii) rămâne un melodist inspirat, un liric pățimaș, în schimb grupul chitară, țambal, baterie și formație de jazz/ simfonic ne-a captivat prin imaginația ritmică și strălucirea instrumentală ce i-a adus celebritatea în rândurile tineretului amator de

muzică ușoară din opera *Marius et Fanny* (cântată la premieră de Angela Gheorghiu) nu ne-a oferit dimensiunea completă a creatorului de artă lirico-dramatică, după cum *Concerto de Berlin* pentru vioară și orchestră (bine executat de Gabriel Croitoru) ne-a sugerat mai mult latura virtuoasică a instrumentului decât originalitatea construcției formei muzicale. Surprinzătoare pentru un creator de muzică de film ni s-a părut *Cantata 1209* pentru recitator, soprană solo, cor mixt și orchestră (2009), o comandă specială adresată compozitorului pentru comemorarea a 800 de ani de la masacrul pentru în orașul Béziers din sud-vestul Franței, lucrare care l-a scos pe Vladimir Cosma din stilul descriptiv, naturalist, al creației de film. În patru fragmente, extrase din cantată, autorul ne poartă de la clipe de poezie și reflecție, la momente de maximă încheștare dramatică (*Tuez-les tous!*), episodul final (*La Croisade*) clădit pe o polifonie frumos amplificată, topindu-ser liniștitor pe glasul unei viori care personalizează durerea mamei, martoră la masacrarea propriului copil. Corul Filarmonicii, strunit de Iosif Ion Prunner, a încercat să dea strălucire unei partituri, deloc ușoare.

Apogeul concertului l-a atins secvența extraselor din patru filme, ce ne-au purtat de la blues la jazz, de la *concerto-grosso* la *toccata*, în care vioara, chitara și țambalul (*Dîner de cons*) ne-au strecurat o temă populară românească plină de nerv, ritm și culoare modală, dar și excelente pasaje de virtuoazitate jazzistică. Chitaristul Philip Catherine și țambalistul Marius Preda au oferit clipe scânteietoare de efecte sonore, mai ales că Vladimir Cosma s-a aflat la „el acasă” în aceste prelucrări solistice de-a dreptul fabuloase. Aici s-a scris finalul concertului de la Ateneu, cu publicul în picioare și cu cereri de bis-uri. N-am înțeles epilogul suitei

pentru orchestră din *Le Boom* și dansul românesc din pelicula *Le Brand Blond avec un chaussure noire*. Probabil autorul a dorit să ne amintească că ne aflăm la Ateneul Român în compania Filarmonicii și portretul componistic se adresa unui... simfonist. Ambele fragmente ne-au întărit imaginea unui maestru complex, creator al muzicii de film contemporane de talie mondială, dar frișca programului se consumase cu episodul cvartetului solistic anterior.

Întâlnirea cu Vladimir Cosma a macat un succes cert de public, transformându-se într-un eveniment artistic major al stagiunii Filarmonicii „George Enescu”. Mai presus de toate însă, prezența îndelung așteptată a compozitorului la București, a constituit pentru profesioniști – mai presus de un emoționat moment de suflet – o clipă a adevărului artistic, relevat de o personalitate singulară.

RESTITUIRI 2011 (I)

Florian LUNGU

Vorbeam într-un material anterior al revistei despre tumultuoasa lună noiembrie a anului de grație 2011, lună abundând în concerte, festivaluri de jazz și nu numai. Spre finele acelei luni am participat la un eveniment de semnificație, din păcate prea puțin promovată în raport cu valoarea sa conceptuală și artistică. Dăruită promotoare a jazz-ului în arealul Brașovului, de mai mulți ani apreciată organizatoare – și prezentatoare – de evenimente festivaliere, concertistice, de club în amintitul municipiu, **Jenny Brăescu** (președinte al Asociației Culturale AS CULT Brașov) „a inventat” o nouă sărbătoare muzicală, specială, completată cu o binevenită întâlnire a demiurgilor din țară ai unor atare manifestări în aria genului. Ne referim la ediția I a Festivalului **ZILELE JAZZ-ULUI ROMÂNESC** – o inițiativă lăudabilă și prețioasă într-o vreme în care „se poartă” asiduu artiștii străini pe scenele noastre, în detrimentul interpreților autohtoni, adeseori neglijați. Gândit în proximitatea datei la care maestrul **Johnny Răducanu** ar fi împlinit – dacă trăia – rotunda vârstă de 80 de ani, acest Festival ce i-a fost dedicat, a vizat raportarea la trei categorii distincte de vârste ale talentului și măiestriei.

Astfel, în serile de 25, 26 și 27 noiembrie, **Centrul Cultural Reduta** a găzduit nu mai puțin de șapte recitaluri. Generația maximei maturități a fost reprezentată de „monstrul sacru” **Marius Popp**, pianist septuagenar care a impulsionat cu acest prilej o insolită formulă de duo, împreună cu tânărul său coechipier **Mihail Sebastian** la saxofon tenor. Acest tandem numit **Amplitude**, a abordat spre redimensionare creativă un set de șapte compoziții datorate celebrului saxofonist de culoare **Benny Golson**, între care notoriile teme „Killer Joe”, „Blues March”, „I Remember Clifford”, „Whisper Not”.

Generația medie a etalat la rândul ei demni exponenți: **Pedro Negrescu**, lider al quartetului **The Bridge Of Friendship** alcătuit din doi români – protagonistul contrabass-ist, mai tânărul baterist **Tavi Scurtu** – și doi bulgari – trompetistul **Mihail Yosifov**, pianistul **Vasili Spassov**. În derularea programului lor ce a inclus și teme standard ale jazz-ului, am admirat îndeosebi versiunile interpretative conferite unor inspirate compoziții semnate de **Johnny Răducanu** precum „Blues unison”, „Blues Moldav”, „October Song”, „Pedro’s Blues”, versiuni închinată memoriei marelui dispărut. Reunind o formulă de tip „profesor și studenți”, grupul **Mircea**

Tiberian Trio (cu **Michael Acker** - contrabass, **Laurențiu Zmău** - baterie) **featuring Nadia Trohin** a venit să întruchipeze rezultatele lăudabile ale unui laborios proces de învățământ superior muzical în domeniul jazz-ului, cultivat de peste două decenii de **Mircea Tiberian** în cadrul instituției port-drapel care este **Universitatea Națională de Muzică** din București. Am aplaudat atât prima parte a recitalului, strict instrumentală, cuprinzând trei mai noi creații ale pianistului compozitor și profesor **Mircea Tiberian**, cele numite „The Walls Of Your Minds”, „Nothing To Loose”, „So Simple”, cât și reînveșmântarea – de astă dată și cu contribuția vocală atractivă a **Nadiei Trohin** – a două vechi șlagăre românești din perioada interbelică și a atât de izbutitelor cantilene compuse de **Johnny Răducanu** pe versurile **Ninei Cassian**, melodiile „Pe Olt” și „Iarnă, iarnă”.

Dătătoare de speranțe privind viitorul jazz-ului autohton au fost și evoluțiile celor două combo-uri de tineret: **Marius Pop Electric Project** care a deschis ediția festivalieră brașoveană cu un recital extrem de dinamic, incisiv, bine marcat de ritm, angajat în prezentarea – cu doar două excepții – a unor compoziții proprii membrilor grupului (**Marius Pop** - gitară, **Mihai Ardelean** - claviaturi, **Vlady Săteanu** - gitară bass, **Alex Szuz** - baterie) ca acelea de factură „jazz-electro-funk fusion” intitulate „Groove Hunter”, „Liquid Soundtrack”, „First Step”, „Marbri”, „Groove del Sol”; și grupul bucureștean **New Wave Trio** care l-a

instrumentiștii (ocasional și vocaliști) fermecându-și asistența cu ambițioase creații originale ca „Baladă și Rustem” (**Costinel Mirea**) „Peasant Thoughts” și „7th Grade” (**Toma Dimitriu**) și prelucrări precum „Die Nachtigall” (folclor săsesc, arr. **Michael Acker**).

Nu au lipsit forțele artistice locale, personificate de membrii grupului brașovean **Vega Band** – ne referim la **George Șomu** - saxofono, flaut, **Leo Ion** - gitară, **Tiberiu Back** - gitară bass, **George Tohat** - baterie, o echipă interpretativă bine sudată, relevantă prin pregnanță ritmică și vitalitate, prin datele repertoriale recomandând, pe lângă cover-uri ale unor teme de circulație internațională, o compoziție a lui **Leo Ion** („Q-Bop”) și,

Nadia Trohin

comemorativ, în viziune proprie, piesa lui **Johnny Răducanu** „Blues unison”.

Înrudit organic cu jazz-ul, compartimentul „blues” cu diversele sale aspectări stilistice a fost promovat elocvent de grupul **Mike Godoroja & The Blue Spirit**, team implicând în discurs o multitudine de timbruri ale unor instrumente mănuite de **Luca Marius** - gitară, dulcimer, banjo, mandolină, slide guitar, **Alex Vișan** - gitară acustică, buzuki, slide guitar, **Valy Rotari** - gitară bass, **Vali Vătuțiu** - baterie, cu toți coordonați de liderul vocalist **Mike Godoroja** care și-a propus o incursiune în aria de referință și în istoria genului, mergând până la creații originale actuale ce poartă autografele membrilor grupului – de amintit în acest sens piesele „Irish”, „Blues-ul sufletului meu zdruncinat”, „O zi albă” (**Mike Godoroja**).

Sonorizarea de calitate a fost asigurată pro bono de **Victor Hoajă** și echipa **Harmonia Group**, ei organizând cu doar câteva zile mai târziu **VICTORIA JAZZ FESTIVAL** ediția a II-a, în orașul transilvan Victoria. Dar despre această manifestare ca și despre cele de la București, Craiova, Ploiești din luna decembrie a anului 2011 – în viitorul număr al revistei.

Jenny Brăescu

inclus pe mezinul Festivalului, pianistul **Toma Dimitriu** (18 ani), pe... încă tinerii **Costinel Mirea** - vioară și **Michael Acker** (Brașov) - contrabass,

Jazz la Cotroceni

Mădălin Alexandru STĂNESCU

În prag de sărbători, Muzeul Național Cotroceni a găzduit un concert de jazz ce l-a avut protagonist pe violonistul român Florin Niculescu. Considerat unul dintre cei mai buni muzicieni de jazz din diaspora, Florin Niculescu și-a construit o carieră în Franța, unde, urcând treaptă cu treaptă, a concertat alături de mari interpreți ai genului precum Oscar Peterson, John McLaughlin, George Benson, Branford Marsalis sau Stéphane Grappelli. Poate prea puțin cunoscut publicului nostru, Florin Niculescu este apreciat în Europa unde aplauzele spectatorilor vin să răsplătească eforturile, sale, iar specialiștii îl includ printre succesorii lui Grappelli și îi recunosc contribuția în continuitatea promovării stilului *jazz manouche*, popular în spațiul francez, cu precădere.

Rămăs în suflet cu dorul de țara natală, Florin Niculescu a început de câțiva ani să susțină concerte și în România, cel mai recent desfășurându-se sub genericul *Serenade de Crăciun*, ca un cadou pentru iubitorii jazz-ului. Însoțit de trei muzicieni de mare valoare, pianistul Florent Gac, contrabasistul Darryl Hall și percuționistul Bruno Ziarelli, Florin Niculescu ne-a adus mai aproape de atmosfera Crăciunului în ritmuri și sonorități de jazz. Violonistul român a încântat din nou prin tonul aflat la confluența dintre jazz și clasic, prin momentele cadențiale ori prin cele de improvizație pură bazate pe pattern-uri devenite deja caracteristice acestuia. Alături de virtuozitatea lui Florin Niculescu am mai remarcat dexteritatea cu care Darryl Hall a manevrat contrabasul, ce părea că nu mai are secrete pentru el,

momentele solo ale lui Bruno Ziarelli și știința acompaniamentului arătată de Florent Gac.

Peste toate, am reținut atât la Florin Niculescu cât și la colegii săi bucuria de a cânta, plăcerea de a împărtăși celorlalți ceva din muzica și arta lor, naturalețea trăirilor lor în fața publicului. De altfel, am putea considera că acestea ar fi unele dintre trăsăturile jazz-ului care au făcut genul născut în comunitățile afro-americeane atât de popular azi în lumea occidentală.

Cunoscând ce înseamnă greutatea începutului, Florin Niculescu a promovat în cadrul concertului din decembrie și doi tineri muzicieni aflați la debutul ascensiunii spre vârful carierei lor. Mai întâi ne-a surprins plăcut interpreta vocală Zarifa, care a atras atenția prin vocea sa caldă, plăcută, potrivită jazz-ului și prin felul firesc în care a comunicat cu restul muzicienilor de pe scenă. Al doilea tânăr adus în atenția publicului a fost pianistul Alexandru Pădureanu, un talent aflat încă la ora acumulărilor, dar cu un viitor promițător în față.

În finalul concertului, Florin Niculescu a interpretat alături de membrii cvartetului său bijuteria muzicală *Nuages*, un veritabil omagiu adus lui Django Reinhardt, unul dintre întemeietorii jazz-ului european și promotor al stilului *jazz manouche*, îmbrățișat și de violonistul român.

Având încă în memorie sonoritățile viorii lui Florin Niculescu, am apreciat reușita acestei serii de jazz desfășurate într-un cadru mai puțin tipic genului: Muzeul Cotroceni. Deși mulți încă mai consideră că jazz-ul trebuie cântat într-un anumit cadru, concertul la care am asistat vine să infirmeze ideea și să demonstreze că acest gen poate fi interpretat și într-un spațiu de înaltă ținută cultural-artistică.

Întâlniri irepetabile

Ana BODI

Club A a fost dintotdeauna un focar al inițiativelor îndrăznețe, al proiectelor aparte, ilustrate de-a lungul anilor prin concerte, spectacole, lansări.

Cornel Chiriac

Pentru a menține vie flacăra acestei tradiții, a apărut și seria "Întâlnirilor culturale irepetabile Club A", cu desfășurare periodică (lunar, vineri după amiaza), amfizion Florin-Silviu Ursulescu. Sunt invitați muzicieni, literați, jurnaliști, redactori, compozitori, arhitecți - un grup cu certă valoare intelectuală, studenți.

Așadar întâlnirile au o latură informală (se discută proiecte culturale) și una spectaculară, pe scenă. Există Recitalul trubadurilor, Minutul actorului (momente susținute, pro bono, de nume importante ale muzicii și teatrului nostru: Mircea Florian, Nicu Covaci, Mihai Bisericanu, Doru Stănculescu, Eugen C. Motriuc, ș.a.), Ecranul magic (clipuri de arhivă oferite de Doru Ionescu), reuniunea fan clubului Cornel Chiriac. Ambianța sonoră numită « Hituri nostalgice » este asigurată printr-o reuniune aparte - Parada disc jockeyilor veterani (cei care au impus această meserie în România).

O inițiativă unică la noi, cu certă încărcătură culturală, aspect care lipsește tot mai mult din ambianța socială actuală.

A 9-a Cutiuță muzicală

Lansarea "Cutiuței Muzicale" vol. 9, noul album, realizat de Liliana Ștefan împreună cu MediaPro Music, cuprinde 16 piese pentru copii, interpretate într-un mod inedit de "mămicile" Andra, Oana Sârbu și Monica Anghel. În cadrul evenimentului de lansare, cele trei artiste-mămici au interpretat, pe rând, cântecele incluse pe album, recitaluri urmate de o sesiune de autografe. "Cutiuța Muzicală este ca și copilul meu, pe care de 10 ani îl cresc cu grijă și răbdare. Ca orice mamă fac de toate pentru acest copil, de la muzică, texte și până la PR, grafică, mixaje. Cutiuța 9 are toate ingredientele pentru a fi o cutiuță fermecată: vedete-mămici cu voci minunate, cântecele și texte pentru vârsta și preocupările prichindeilor și o grafica veselă în acord cu ceea ce se găsește în Cutiuță..." - a declarat textiera Liliana Ștefan, mămică băieților solistului trupei HOLOGRAF, Dan Bittman. (Oana Georgescu)

Andra

Uite-l, nu e!

Ana-Maria SZABO

Când scriem aceste rânduri suntem în prag de februarie și încă nu se știe dacă România va fi sau nu reprezentată la finala Eurovision în acest an, care va avea loc la Baku, în Azerbaidjan! Președintele TVR, Alexandru Lăzescu, a afirmat că instituția în fruntea căreia se află nu dispune nici măcar de suma de 150.000 de euro, care constituie taxa de înscriere, la care s-ar adăuga cheltuielile legate de

Laurențiu Duță

preselecție (care or fi alea?) și de așa-zisa promovare a reprezentantului nostru, dar, din ce vom vedea mai jos, TVR n-a prea aruncat cu bani în acest sens, decât cel mult pentru a plimba prin Europa numeroasa echipă a TVR, din care mulți nu-și justificau nicidecum prezența acolo... Și cum de brusc televiziunea publică nu are bani pentru una din puținele acțiuni de reprezentare a țării noastre peste hotare, în timp ce aruncă bani pentru canale la care nu se uită mai nimeni, gen TVR3 și TVR Info?

Artiștii noștri au reacționat virulent imediat cum au aflat de această situație de-a dreptul penibilă pentru România (o țară mult mai săracă, Republica Moldova, este în plin proces de preselecție!). Alexandra Ungureanu

propune soluția adoptată și de alți țări: alegerea unui interpret sau a unei formații, urmând ca veritabila selecție să fie numai pentru piesă. Deși arată a nu fi interesată direct de participare, ea se întreabă pe drept cuvânt unde sunt banii din taxa TV și cum de nu se găsesc sponsori la un asemenea nivel. Laurențiu Duță, autor al melodiei cu care Elena Gheorghe a reprezentat România în 2009, "Balkan Girls", este și mai tranșant: "Este rușinos ce se întâmplă. Mi se pare o bilă neagră pentru TVR și pentru țara noastră. Vă dați seama ce vor spune

celelalte țări despre noi? Până la urmă, ce se întâmplă cu banii pe care îi plătim lunar? Alte producții cum pot fi realizate?" (de ce nu se face public bugetul megalomanei emisiuni "ÎnTrecerea Anilor"? - N.R.). Unul dintre membrii C.A. al TVR, Sorin Burtea, a declarat că

Vlad Miriță

declarația pentru ziarul "Ring": "Care promovare? Un video-clip nu costă mai mult de 10.000 de euro. Pe Elena Gheorghe au trimis-o să cânte într-o singură țară și la... un târg de turism!". Dacă asta e "costisitoarea" promovare a TVR, ne întrebăm pe drept cuvânt ce fel de deconturi s-au prezentat la contabilitatea TVR, de au rezultat asemenea sume? Și Sanda Ladoși, care ne-a reprezentat în 2004, la finala din Turcia, crede că bani sunt, lipsește însă interesul: "Nu mă mai

Alexandra Ungureanu

promovarea câștigătorului selecției naționale ar costa... 400.000 de euro, dar Duță e categoric în

miră nimic. Cred că bani sunt, dar pentru alte proiecte. Înseamnă că ori sunt manageriați foarte prost, ori

sunt distribuiți acolo unde există interese”. Tenorul Vlad Miriță, care ne-a reprezentat în 2008, alături de Nico, cu o piesă de Andrei Tudor, la finala de la Belgrad, este neiertător: “Nu e prima dată când TVR procedează așa, le fel a îngropat și “Cerbul de aur”. Anul trecut au zis

la EBU, TVR stabilind un buget de 200.000 de euro, jumătate față de anul trecut, dar decizia o va lua C.A. al instituției. Culmea este că unele surse afirmă că, datorită risipei din anii trecuți și unei politici financiare haotice, TVR ar datora EBU diverse taxe pentru

retransmisie și alte cheltuieli încă din... 2005, suma totală putând depăși chiar un milion de euro!! În aceste condiții este de mirare că ne mai primesc, nu că nu putem sau nu vrem noi! Dar ridicolului apare însă când citim că Dan Manoliu i-a făcut propunerea oficială din partea TVR solistei de 25 de ani Elena Alexandra Apostoleanu. Cum, nu știți cine este? Ei bine, Inna, cea care s-a acoperit de ridicol înaintea meciului de fotbal România-Franța, când a evoluat “live” într-un mod iliar; chiar

Eurovision nu se face playback?

Mai nou, taxa de participare anunțată a fi de 150.000 de euro a devenit, brusc, doar de 120.000, din care TVR vrea să achite doar jumătate, restul revenind unor potențiali sponsori, pe care îi așteaptă sau îi caută. Chiar nu se cunoștea cuantumul exact al taxei acum o lună? Dar pentru a înțelege de ce sumele alocate participării ajung la un nivel exorbitant, același Sorin Burtea, reprezentant al salariaților în C.A., a dezvăluit costurile uriașe pentru un element de decor socotit “indispensabil” (s-a văzut cât a contat!) în show-ul Elenei Gheorghe din 2009, de la Moscova: “Un jilț imperial făcut nu știu pe unde a costat 10.000 de euro (o fi fost din aur sau de la Luvru, mai știi?-N.R.), transportul lui la Moscova alte 10.000 (dar cum l-au dus, fraților, pe jos, în brațe?-N.R.) și a trebuit să-l lăsăm acolo, pentru a nu mai plăti încă 10.000 de euro transportul înapoi în țară! Sunt niște costuri exorbitante, pe care noi nu le putem susține”, și-a încheiat declarația Sorin Burtea. Ar fi interesant de știut cine a fost în acel an șef al delegației României... Pentru acest an, funcția e îndeplinită de Dan Manoliu, care-și afișează optimismul, speră să fie găsiți sponsori, așa încât să putem anunța EBU pe 18 martie, data-limită, că vom participa. Numai să nu fie nevoie de alte tronuri regale!

Sanda Ladoși

că se face și... nu s-a mai făcut. Noi oricum avem un buget foarte mic la Eurovision față de alte țări, în timp ce alte țări alocă sume uriașe. În 2008 era prima participare pentru Azerbaidjan, care a alocat o sumă nelimitată, iar Rusia a avut un buget de 2 milioane de euro!”.

Pentru ca rușinea să fie deplină, șeful delegației României la Eurovision, Dan Manoliu, susține că organizația europeană, EBU, a respins cererea României de... reducere a taxei! Ce jenantă milogeală... Deși se anunțase că decizia finală va fi anunțată pe 18 ianuarie, data a trecut de mult și... nimic. Formularele de înscriere ar fi fost, se pare, completate și trimise

să nu știe cei de la TVR că la

Elena Gheorghe

Gala

Superlativelor VIP

Desfășurată sub egida "Împreună, pentru o Românie mai bună!", cea de-a XII-a ediție a Galei Superlativelor VIP a reunit la Opera Națională București, sute de personalități ce au aplaudat premierea unor personalități din toate domeniile de activitate, care au dovedit că reprezintă adevărate valori ale societății românești. Prezentat de două dintre vedetele TVR, crainicul Monica Ghiurco și actorul Andreas Petrescu, evenimentul a fost și un rezultat al muncii echipei revistei VIP de responsabilizare a publicului, care a contribuit prin votul online la desemnarea laureaților. Nu puteau lipsi momentele artistice: Corul Academic Radio, dirijat de maestrul Dan Mihai Goia, recitalurile Mariei Radu, naistei Cornelia Tihon și al lannei, ale lui Cătălin Josan și Ștefan Atârgovițoae, laureat cu Premiul Special (fost elev al maestrului Cornel Fugaru și acum al Mirelei Fugaru, elev în clasa a VI-a, secția pian, a Colegiului Național de Artă "Octav Bancilă" din Iași, el este câștigătorul ultimelor ediții ale concursurilor internaționale "Ti lascio una canzone", difuzat de postul Rai Uno, și "SANREMO

A. Ungureanu, H. Moculescu

Dan Bălan

Junior"), Dan Teodorescu (Taxi), răsplătit cu Premiul Publicului, și Hotel FM. Remarcabil este faptul că printre aceia care au anunțat premiile s-au numărat vedete ale lumii artistice: Margareta Pâslaru, Elena Gheorghe și Trupa Sensor, Alexandra Ungureanu, Adi Despot, Radu Almășan, Gelu Voicu, soprana Felicia Filip, regizorii Cristian Mihăilescu și Alice

Șt. Atârgovițoae, M. Pâslaru

Barb, actorii Ion Besoiu, George Ivașcu, Ana Ularu, Ioana Flora, Dorotheea Petre, compozitorul Horia Moculescu sau Mike Godoroja.

Iată lista premianților, veritabile personalități care și-au pus în valoare talentul, pasiunea și determinarea la evoluția socială și culturală prin rezultatele activității lor: Categoria: EVENIMENTUL ANULUI - Festivalul "Peninsula", Premiul Special - Ștefan Artârgovițoae, Categoria: ARTĂ POPULARĂ - Ion Mitroi, Categoria: ELEGANȚĂ - Cristian Mandeal, Categoria: TEATRU - regizorul Radu Afrim, Categoria: MUZICA - Dan Bălan, Categoria: CULTURĂ - Acad. Eugen Simion, Premiul Publicului - Trupa TAXI.

Oana GEORGESCU

Lauri pentru slujitorii MUZICII

Mia FLEȘERIU

Muzicieni, compozitori, muzicologi, scenografi, regizori, directori de instituții muzicale și culturale, directori de festivaluri, scriitori și interpreți, toți performeri ai anului 2011 în artele spectacolului

soprana I. Bîtere, Stela Popescu

muzical, au fost recompensați în foyer-ul Sălii GIULEȘTI a Operei Comice pentru Copii cu diplome, medalii, premii și tablouri (semnate de scenografa Viorica Petrovici, director artistic al Operei Comice pentru Copii) în cadrul Galei Premiilor Forumului Muzical Român. Maeștri de ceremonii au fost Smaranda Oțeanu Bunea, director fondator al Operei Comice pentru Copii și Președinte al Forumului Muzical Român, prof. univ. dr. Grigore Constantinescu, Președinte al Uniunii Criticilor Muzicali, și Costin Popa, redactor șef al revistei „Melos”.

Premiul pentru publicistică a fost oferit Oanei Georgescu și Aureliei Răsvan (pentru volumul „Reverberații de neuitat – pianista DANA PROTOPODESCU, 40 de ani de carieră”, Editura Muzicală), Premiul pentru coregrafie, Sorinei Tiron, Premiul „Speranța” - Corului

MADRIGAL și dirijorului Voicu Popescu, Premiul „Amadeus” pianistei Alexandra Costin, Premiile „Profesionist de top”, Ivonei Cristescu (TVR Cultural) și Sorinei Goia (realizator emisiunea „Oaza de muzică”, Radio România Cultural), Premiul „MELOS” lui Liviu Manolache, Directorul Festivalului „Mamaia Copiilor”, și Premiul pentru management, Danielei Vlădescu, director Teatrul de Operă și Balet „Oleg Danovski” din Constanța. Au mai fost acordate Premiile „Ludovic Spiess” dirijorului Orchestrei

Române de Tineret, Cristian Mandeal, și mezzo-sopranei Ruxandra Donose. Premiul pentru întreaga activitate a fost obținut de compozitorul Dumitru Lupu, iar Premiul pentru Regie a fost conferit actriței Stela Popescu (pentru montarea musicalului „Scufița Roșie” la Opera Comică pentru Copii) și regizorului Cristian Mihăilescu (pentru montarea spectacolului „Faust” la OPERA Brașov). Irina Sanda Marin Cajal, Subsecretar de Stat, pentru eforturile depuse ca „MADRIGAL”, cor declarat

cadru Galei s-au mai acordat Ordinul Meritul Cultural în Grad de Cavaler directorului Filarmonicii din Sibiu, Ion Bojin, și Directorului General al Palatului Național al Copiilor, Radu Anghel Vasilescu, și Ordinul Meritul Cultural în Grad de Ofițer, prof. univ. dr. Grigore Constantinescu și Smarandei Oțeanu Bunea. În finalul galei, toți cei prezenți au asistat la spectacolul extraordinar dedicat Zilei Unirii, în regia actriței Stela Popescu. Un show de excepție susținut de artiștii Operei Comice pentru Copii, cu arii din opere celebre, musical-uri, canzonete, dansuri academice și moderne. Până în momentul de față, pentru activitatea sa de peste zece ani, binecunoscuta instituție culturală a fost răsplătită cu 19 Premii Naționale și 15 Premii Internaționale, are în palmares 60 de titluri în repertoriul permanent (opere, balet de buzunar, musical-uri), peste 200 de reprezentații și peste 60.000 de spectatori/stagiune. A efectuat cu succes turnee în Croația, Israel, Austria, Coreea de Sud și în India, Spania, Franța, Canada, SUA, Italia, Tunisia, Republica Dominicană, Egipt, Germania și Emiratele Arabe Unite. În Stagiunea 2012, Sala Mare GIULEȘTI găzduiește pentru micii

S. Oțeanu, G. Constantinescu, O. Georgescu

„bun al patrimoniului universal UNESCO”, să funcționeze sub egida Ministerului Culturii și Patrimoniului Național, a fost distinsă cu Premiul pentru Excelență în Management, iar Marele Premiu de Excelență a fost decernat primarului general al Capitalei, prof. dr. Sorin Oprescu. În

melomani capodopere ale literaturii românești și universale: „Păpușile meșterului Coppelius”, „Farmacistul” de Haydn, musicalul „Piatra din Casă” și Premierile „Cenușăreasa” și „Cazul giuvaerului albastru” după Sherlock Holmes, ambele Balet de Buzunar. (Foto: Dragoș Bîtere)

Feerie la Focșani

Octavian URSULESCU

Iarna, în opinia unora, este un sezon în care artiștii hibernează, dar din multe puncte de vedere ei sunt mult mai

Ro-Mania

activi, îndeosebi atunci când există promotori și organizatori care au știința alcătuirii unor distribuții de calitate, atractive. Așa stau lucrurile de fiecare dată la Focșani, unde președintele C.J., Marian Opreșan, dăruiește periodic localnicilor show-uri de nivel internațional. Și de această dată colaboratorii săi tradiționali, Andreea și Radu Fornea, împreună cu Ovidiu Popică (scenă, sunet, lumini, ecrane de proiecție, lasere), au pus la punct un super-show de mai bine 6 ore, aclamat la scenă deschisă de peste 12.000 de spectatori, un adevărat record! Foarte inspirată, ce de obicei, a fost succesiunea "numerelor" artistice: deschiderea a făcut-o, cu un consistent recital de o oră, ansamblul folcloric profesionist "Țara Vrancei", condus de interpreta Maria Murgoci, cu orchestră, dansatori, frumoase tradiții de iarnă aduse în scenă de admirabili copii. Firesc, am spune, au preluat microfoanele cei trei "veterani" (Răzvan, Cătălin, Ionuț) de la Ro-Mania, antrenanți ca de fiecare dată. Trupă româno-cubaneză, Mandinga a oferit un colorat show multi-cultural, confirmând că nu întâmplător susține circa 300 de concerte pe an și deține trofeul "Cel mai bun live" la RMA. Cea mai bună trupă latino de la noi a propus selecții de pe cele 3 albume și a invitat publicul la dans cu hit-urile "Goochi"

(prezent în top-urile internaționale) și "Europarty". Silvia Stancu și Anghel Mureșan, adică "Bordo", s-au dezlănțuit într-o evoluție dansantă și ne-au vorbit de noul lor proiect, "Pin-Up Girls". Vorbeam de inspirație și bun-gust și iată-le alăturate în invitarea surprinzătoare, într-un asemenea context, a trio-ului vocal Distinto. Tenorii Octavian Dobrotă și Marius Olteanu, basul Mihăiță Radu alcătuiesc prima trupă de pop-opera de la noi, impresionând printr-un rafinat belcanto, care de altfel le-a adus premiul "Voci de aur" la Gala celebrităților România 2011. Descoperiți de public la turneul din 2008 al lui Julio Iglesias, cei trei au interpretat ever-green-uri românești și internaționale, în manieră clasico-romantică, fermecând un public familiarizat mai puțin cu o astfel de muzică. Să recunoaștem, una din atracțiile certe ale concertului a fost apariția, pentru prima dată pe o scenă mare în Focșani (el

evoluează îndeobște în cluburi), a star-ului hip-hop de 25 de ani Guess Who, pe numele său adevărat Laurențiu Mocanu. Lansat în 1999 cu trupa Anonim, el a explodat literalmente zece ani mai târziu, prin albumul "Probe audio" (Locul potrivit), care l-a impus prin umor și mesaj social. Recitalul său a înlănțuit toate marile sale succese, de la "Tu", "Gen", "Unu altu", "Locul potrivit" (cea mai difuzată piesă din 2010) la "Manifest" (cea mai difuzată piesă pe radio și TV, peste 6 milioane de vizualizări pe youtube), "Știu deja", "Oriunde te duci", "Tot mai sus". Prin evoluția sa, Guess Who a confirmat distincția primită la RMA 2011 și anume aceea de "Best hip-hop". Dar ceea ce a singularizat acest spectacol monumental a fost invitarea a două binecunoscute titlaturi de peste

hotare, ambele beneficiind de explozia coregrafică a trupei Funky Fresh, una din revelațiile concursului ProTV "Românii au talent". Lansată în 1995 de cunoscutul producător german Frank Farian, formația No Mercy este una din titlaturile de frunte ale curentului Pop-Eurodance. Cel care duce mai departe gloria trupei este solistul Marty Cintron, binecunoscut publicului din România, care a trecut în revistă, pentru un public în extaz, toate marile sale șlagăre: "Where Do You Go" (reluare după hit-ul din 1994 semnat La Bouche), "Please Don't Go", balada romantică "When I Die", "Kiss You All Over", "More Than A Feeling", "Tu amor", "Hello, How Are You?", "Don't Let Me Be Misunderstood". Finalul a fost în notă latino, cu duetul Pachanga, cu "sediul" tot la Miami, în Florida, dar lansat mai recent, în 2005. Entuziasmul a atins cote impresionante, miile de spectatori dansau frenetic, intonând împreună cu cei doi hit-urile internaționale "Loco Reggaeton", "Provocalo", "Close To You", "Loco", "Recontra Locos Latinos", "Como Estas", "Crazy Frog", "Un Dos Tres", "Suenos", "Traicono", "Si Sierra", "Calienta", "Hispano Style". Am dansat cu toții "pachanga", acest dans născut pe meleaguri columbiene, un amestec de mambo și charlestone. La Focșani, fiecare spectacol e o mare sărbătoare, mai ales de când s-a inaugurat, cu noua, moderna ei înfățișare, Piața

Unirii, martor al atâtor evenimente memorabile.

Accente tulcene

Nelu VLADOV

La 20 de la moartea lui Freddie Mercury și la 2 de la concertul (prezentat de colaboratorul nostru Florin-Silviu Ursulescu) în care anunțau proiectul muzical care urma să se materializeze într-un album, membrii uneia dintre formațiile noastre "istorice", Accent, par a fi la un pas de împlinirea acestui vis. Concertul la care ne referim, desfășurat spre sfârșitul anului trecut, a inclus atât piese vechi, cunoscute marelui public, cât și noi. De altfel, o echipă de la TVR

Cultural a filmat spectacolul (din păcate fără a transmite măcar o piesă a celeilalte importante prezențe tulcene din concert, valoroasa interpretă Alexandra Canareica – cea mai

bună voce pe care a dat-o muzicii noastre ușoare orașul de la Dunăre...) și a realizat un "Making of" al albumului atât de așteptat. CD-ul poartă titlul "Porto franco" (cine poate uita filmul realizat după romanul omonim al lui Jean Bart, localizat în Sulina?) și va fi, normal, recenzat în paginile noastre. Iată componența în care formația Accent s-a reîntâlnit cu publicul tulcean: Paul Prisada-chitară, voce, Nicolae Sava-claviaturi, saxofon, voce, Dan Bebe Nica-chitară bas și Marian Ene-percuție, lor adăugându-li-se în spectacol colaboratorii Alexandru Cizmaru (chitară), Cristi Mihai (nai) și Coman Ionică (percuție). În ce o privește pe Alexandra Canareica, ea a revenit pe o scenă tulceană pentru prima dată după 20 de ani (nu ne vine să credem așa ceva, cum e posibil?), cântând impecabil 7 melodii, în aplauzele frenetice ale unui public generos, între care se aflau și colegii ei de

la Centrul Cultural. Cu această ocazie, colaboratorul nostru Doru Ionescu și-a lansat ediția a II-a a cărții "Timpul chitarelor".

Ne-am născut într-o colindă

Carmen ALDEA VLAD

La începutul turneului cu care Paul Surugiu Fuego intră în casele românilor, la fiecare prag de iarnă, cu sufletul curat, a fost Galațiul, amprentat pe veșnicie de personalitatea, de acum legendară, a marelui artist Nae Leonard. Sala teatrului arhiplină, public elegant, receptiv, bucuros, alături de interpret și band-ul condus de Cristel Marius Popa (compozitor și organist), cu care a interpretat colindele, după o rețetă, de acum intrată în memoria colectivă (sala urcă pe scenă, scena coboară printre spectatori).

Piese vechi, dar și de pe ultimul album, ce a-mprumutat numele spectacolului, au făcut succes, momentul culminant realizându-l "Vals

de Crăciun", piesa care a ridicat publicul în picioare, o reală invitație la dans. Formula de fundal, înlocuirea decorului clasic, de iarnă, printr-un ecran modern a permis proiecții ale unor imagini de o maximă frumusețe, de pretutindeni, dar mai cu seamă din Borșa Maramureșului, din casa regretatei interprete Titiana Mihali, oșeni, oșence, în minunate costume populare ce umblă colindând din poartă în poartă, fragmente din clipurile realizate cu ceva timp în urmă, într-o zi în care, pentru câteva ore cerul și-a trimis îngerii să cearnă zorii de ziuă înghețați. Cu felu-e deschis caracteristic lui Paul, cântecele lui, cu preponderență cele de iarnă, își află loc în inimile spectatorilor și auditorilor indiferent de vârstă, iubitori de muzică. Drept dovadă, la Constanța, Ploiești, în toate celelalte destinații următoare ale turneului au urcat pe scenă mulți copii cântându-i sau cântând cu Paul.

Autorul acestor bijuterii muzicale a fost răsplătit cu nesfârșite aplauze, flori și jucării de pluș, dovada a percepției celor care-l îndrăgesc. Paul Surugiu-Fuego are drumul său meteoric sub soare, segmentul lui de spectator, care așteaptă cu sufletul la gură tradiționalele evenimente – concerte de Mărțișor, Paști, Crăciun.

Fl. Melinte, Fuego, C. A. Vlad,

Nimeni nu ia locul nimănui pe ampla, dar și exigenta scenă a muzicii de calitate. Publicul este singurul catalizator, consumator, magnet selectiv de cultură. Și dacă arta a învins criza, înseamnă ca rațiunea învinge.

Pentru copii

Gabi MATEI

INNA, CORINA ȘI ANTONIA - SPITALUL DE COPII SF. MARIA DIN IAȘI. Solistele s-au alăturat Fundației Scheherazade în proiectul de renovare a spitalului "Sf. Maria" din Iași, aflat într-o stare critică de funcționare. Cei trei artiști ai casei de discuri Roton vor susține în concerte campania de strângere de fonduri în beneficiul celui mai important spital de copii din regiunea de N-E a țării. Cu numai 2 euro fiecare cetățean al României poate contribui la reabilitarea spitalului "Sf. Maria" prin intermediul SMS-urilor transmise la numărul 879 în rețelele de telefonie mobilă Orange, Vodafone și Cosmote. "Acum îi putem ajuta și noi pe copii cu o donație atât de mică la nivel individual, dar care a dus la strângerea a peste 1 milion de Euro pentru proiecte anterioare ale Fundației Scheherazade", spune Corina.

"SONGS FOR JAPAN".

Albumul cu o colecție unică de staruri creat pentru a strânge fonduri pentru victimele cutremurului din Japonia din acest an continuă să ajute supraviețuitorii prin intermediul Societății Crucii Roșii Japoneze. În Tokyo, directorii executivi de la cele patru case de discuri majore – EMI, Sony Music, Universal Music și Warner Music Group – s-au întâlnit cu Vice Președintele Societății Crucii Roșii Japoneze, Yoshiharu Otsuka, pentru recunoașterea sumei reprezentative de 10 milioane de dolari, bani strânși și donați din vânzările globale ale **Songs For Japan**. O inițiativă ce a cuprins întreaga industrie muzicală, **Songs For Japan** este o compilație fără precedent de 38 de hit-uri globale de la peste 30 dintre cei mai mari artiști din muzica de azi. Colecția a

fost lansată în grabă la nivel mondial pe 25 martie – la doar 14 zile după cutremurul ce a zguduit Japonia – în format digital, prin iTunes, acțiune urmată de lansarea unui album fizic, un set format din 2 CD-uri.

AMBASADORII BUNĂ-VOINȚEI au organizat **Hand 2 Hand și Prom'Art Creative** (Dana Cristescu), un eveniment de calitate și caritate la **Clubul Țăranului din București**. **Tom Andreassen** a decis să-și aniverseze împlinirea vârstei de 50 de ani în București, printr-un eveniment în folosul copiilor din centrul de la Mogoșoaia, copii cu unica vină de a fi (rămas) singuri pe lume. La **Clubul Țăranului**, **Tom Andreassen** prezintă o **expoziție personală de fotografie cu vânzare** (cu exemplare niciodată multiplicare în mai mult de 5 exemplare). În plus, aduce în România câțiva muzicieni scandinavi în plină ascensiune, între care **Magnus Granholt**-solistul Trupeii **GLOFICATION (Norvegia)** și **ViVi (Suedia)**, cea care de un timp bun își donează încasările din vânzările muzicale în sprijinul copiilor orfani. Alături de artiștii scandinavi, **SILVIA ȘTEFĂNESCU, CORNELIA TIHON & RENT A BAND, ALINA MANOLE, MARIA RĂDUCANU** și **Cvartetul QUARTUS** au venit fiecare cu câte un microrecital special, ajutând la realizarea unei seri greu de uitat. Toate încasările din biletele de **intrare la concert** și din **vânzarea fotografiilor** se vor constitui în fondurile necesare acoperirii cheltuielilor cu continuarea școlarizării copiilor adoptați de la Mogoșoaia.

La rândul lor, micuții locatari ai centrului de la Mogoșoaia, au pregătit și ei ceva pentru "tăticul adoptiv": imnul organizației **Hand 2 Hand** (unde cotizează și activează **1395 de scandinavi strict în sprijinul copiilor din România și India**) și piesa "Skifry Himmel" (Cer fără nori) – hit al folk-ului norvegian al cărui autor este **Björn Eidvag**, cel care la începutul anilor '90

traducea în norvegiană cântecul lui **Vali Sterian "Nopti"** ("Vino, Doamne!").

Cine este Tom Andreassen? La 20 de ani suferă un grav accident de circulație și în timpul dificilei recuperări își descoperă pasiunea pentru fotografie. Astăzi reușește în Norvegia să facă terapie prin arta fotografiei cu tineri furioși sau toxicodependenți și a devenit

Silvia Ștefănescu

activist umanitar cu acțiuni desfășurate în Kenya, Uganda, Afganistan, Albania, Kosovo, Bosnia, Ucraina și, finalmente, România. S-a căsătorit cu o româncă (Alina) pe care a cunoscut-o... într-o fotografie pe calculatorul unui prieten și s-a botezat (și) ortodox, luându-și numele de Nicolay.

Din 1994 până acum a efectuat peste 150 de drumuri în România, a strâns "copiii străzii" din Gara de Nord și le-a construit un așezământ la Mogoșoaia (inaugurat de Regele Norvegiei – aflat în vizită oficială în România în 1999), a dotat/utilat și angajat personal calificat pentru o școală în Periș – destinată aceluiași copii abandonați (ciclu primar și gimnazial), iar în curând și locuitorii din Periș vor beneficia de 5 autoutilitare aduse din Norvegia (mașini de poliție - laborator criminalistic, pompieri, salvare).

Un nou film muzical

Bianca JULEA

În urmă cu câțiva ani, compozitorul Dumitru Lupu a pus bazele Asociației culturale de muzică, teatru și film pentru copii "Rolfilm", care are în vedere descoperirea, sprijinirea și promovarea tinerelor talente în domeniile artistice, păstrarea, cultivarea și afirmarea tradițiilor artistice românești, cunoașterea și respectarea personalităților artistice naționale, promovarea valorilor naționale prin organizarea și desfășurarea de evenimente și proiecte artistice. Să recunoaștem, ambițioase planuri, doar că în cazul "Rolfilm" ele au fost respectate în totalitate: din 2005 până în prezent au fost realizate nu mai puțin de 7 filme artistice de lung metraj, toate cu scenariul și muzica semnate de Dumitru Lupu și în regia lui Dumitru Cucu! Cum despre aceste filme, o inițiativă singulară în cinematografia noastră, vom vorbi pe larg într-un articol, acum ne vom referi la recenta premieră "Tabăra lui Dorobel". Filmul are o durată de 80 de minute, versurile cântecelor aparținând unor condeieri cu experiență: Carmen Aldea Vlad, Florin

Pretorian, Lidia Moldoveanu. Subiecul este unul simplu, dar captivant: Dorobel (firește, Gabriel Dorobanțu!), binecunoscut interpret pop, decide să inițieze o tabără artistică de vară pentru copiii talentați, de care România nu duce lipsă. Este conștient că este greu, dar pornește totuși la drum datorită relațiilor sale. Îi cere sprijin compozitorului Dumitru Lupu, îl ajută și Radio-Vacanța, prietenii de la Terasa "Bella Italia" din Mamaia (Mary, Tase), dar și mulți alții. Anunțul face ca Dorobel să fie asaltat de cereri. Un grup de adolescenți, cunoscut din filmele ante-rioare, este entuziasmat, fiindcă nu avea nici un plan estival. Totul ar fi decurs normal dacă nu și-ar fi băgat coada doi "plasatori" de

anabolizante și etno-botanice, interesați de tabăra copiilor. Însă Preto (Florin Pretorian), proprietarul campingului, îi "miroase" pe cei doi și le dezoacă planurile, punându-i în situații ridicole. Muzica, dansul și glumele sunt preocupările de bază ale copiilor și adolescenților din tabără. Copiii difuzează pe internet repetițiile desfășurate în tabără, acestea sunt vizionate de niște producători americani care vin special în România. Spectacolul final este un adevărat triumf, beneficiind și de prezența altor vedete (Alexandru Jula, Ileana Șipoteanu, Adrian Daminescu), iar americanii le promit un turneu în SUA. Din

distribuție mai fac parte profesori și studenți ai Facultății de Arte din cadrul Universității constănțene "Ovidius", precum și copii laureați ai concursurilor naționale și internaționale de muzică și dans.

„Vunk la înălțime”

Cei patru băieți din Vunk au susținut spectacolul „Vunk la înălțime” la Centrul Cultural „Ion Manu” din Otopeni, cu sute de oameni prezenți la eveniment. Conceptul întregului spectacol a fost o călătorie cu avionul a unui bărbat, interpretat de actorul Marius Manole, prin toate piesele Vunk, acestea reprezentând diferite momente ale vieții sale.

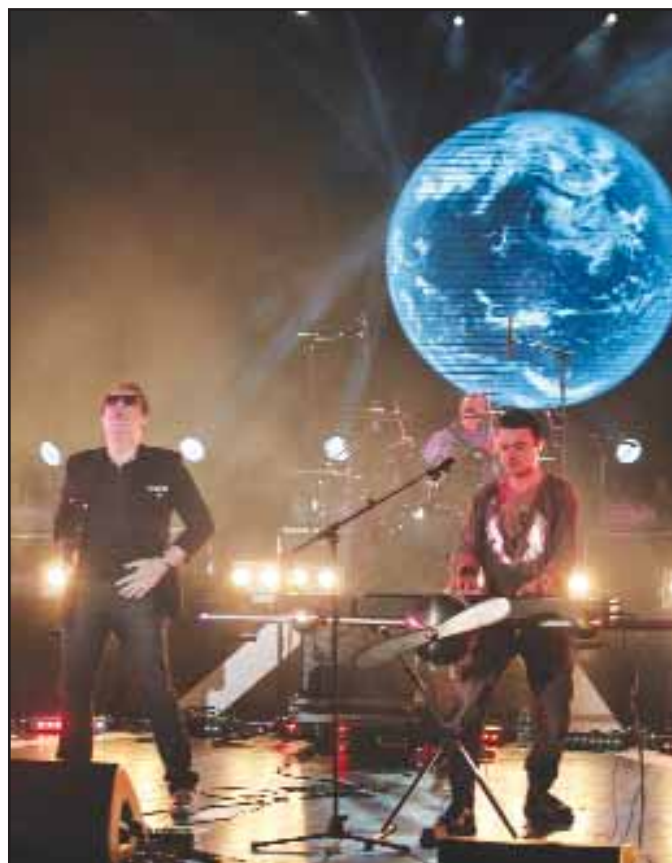
Concertul a debutat cu o piesă în premieră, „Cel mai bun și cel mai rău”. Au urmat momente speciale, în care băieții au cântat alături de Nelu Ploieșteanu, Gabriel Cotabiță, Antonia, Alexandra Ușurelu și Amadeea. Piesa „Fermecata dansează” a fost marcată de un moment fierbinte, în care o dansatoare la bară a apărut pe scenă,

făcând un număr de striptease.

Spectacolul „Vunk la înălțime” este cea mai mare reușită din toată cariera noastră. A fost extrem de impresionant că au venit fani și familii din Timișoara, Iași, Oradea, Pitești, Ploiești, Craiova, Buzău și Gura Humorului să fie lângă noi într-o seară atât de importantă. - a spus Cornel Ilie.

Întreg concertul a fost filmat cu cinci camere, urmând ca imaginile să alcătuiască primul DVD din cariera trupei Vunk, ce va fi lansat în 2012.

Dorin MANEA

Formațiile noastre

Dorin MANEA

PhenomenOn. Formație rock de adolescenți din București, înființată la data de 9 mai 2007, având componența : **Cătălin** – voce (2008- prezent) **Andrei** – chitară (2007- prezent), **Robert** – bass (2010- prezent), **Asy** – chitară (2007-2008-voce, 2010-prezent), **Alex** – tobe (2010 – prezent). Trupa a câștigat concursul Global Battle of the Bands - România în anul 2009 și a reprezentat cu succes România la finala de la Londra din 27 aprilie 2010, ocupând locul 7 din peste 20 de trupe participante. În 2010, a câștigat la concursul Proms of Delight dreptul de a reprezenta România în Croația la Dubrovnik, în 2011. Formația a început să aibă concerte înafara țării, începând cu vara lui 2009, când au fost invitați în Belgia, iar în 2010 în Anglia-Londra, în Bulgaria la Ruse și în Kyustendil, în Moldova la Chișinău. Trupa a avut numeroase concerte atât în București cât și în țară. Au participat la Festivalul Callatis 2009, Youth Rock Fest – Costinești 2009, Golden Stufstock 2009, Stufstock 2010 (Scena Mare). Au avut de asemenea și numeroase apariții TV la ProTV-Happy Hours, National-Răzvan și Dani, TVR (Autostrada TVR, Taverna, Muzica și Muzichie), TVRM – Adevăratele Stele, TVR Cultural – Info Cultural, Jurnal TV (Chișinău), Radio 3 net Florian Pittiș. Au apărut articole și interviuri în Adevărul, Jurnalul Național, Libertatea, Sunete, Popcorn, Telegraful de Constanța, Money Express, precum și în presa online. În vara lui 2009 apare primul videoclip al trupei la piesa „Baga riffu’”. Al doilea videoclip apare în 2010 la piesa „Cinderella Story”. În 2009 formația a fost trupa suport la „Ziua Chitarelor”, pentru

marii chitariști Guthrie Govan, Matthias La Eklund, José de Castro. Au cântat pe aceeași scenă cu trupe ca PHOENIX, TM STEVENS (USA), STEVE SALLAS (USA), DELMAR BROWN (USA), G. MAN (USA), Compact, Vița de Vie, Timpuri Noi, RIFF, Quartz, Experienced (Belgia), Zeroscape (Canada), Babylon Presion (Franța), etc

The Amsterdams. Formația românească The

Amsterdams a susținut o serie de concerte la Glasgow, Edinburgh și Londra, cu scopul promovării albumului de studio, **Electromagnetica**. The Amsterdams s-a înființat în București în 2006. Până în prezent, trupa a lansat două materiale discografice și a fost invitată pe scena marilor festivaluri de muzică din România (BestFest, Peninsula, Stufstock) și a concertat în cluburi din România, dar și din Olanda, Marea Britanie, Austria, Cehia și Italia. În 2010, The Amsterdams au cântat în fața a mii de spectatori, în deschiderea concertului susținut de The Cranberries la București. **The Amsterdams** au deja la activ un EP, *Automatic* (2008) și un album, *Adolessons* (2009). Numele trupei a fost ales să exprime un spirit liber, tinerețe, proștețime, efervescență muzicală. The Amsterdams sunt Andrei Hațegan - voce, clape, chitară; Ovidiu - voce, chitară, tobe, clape; Augustin - backing vocals, bas; Andrei Ungureanu - chitară; Vlad - tobe, sampler, clape. În cei

aproape 5 ani de activitate, trupa a dezvoltat un sound personal care îmbină elemente de power pop ritmat, cu melodicitatea folkului și riff-uri indie-rock.

Mono Jacks sunt Doru Trascău (voce, chitara), Florin Vasile (chitară, voce), Alex Voicu (bass) și Dorian Cazacu (tobe). Trupa a fost formată de Doru la sfârșitul anului 2008. Au devenit în scurt timp o voce distinctă pe scena muzicii alternative. Primele lor înregistrări de studio, deși proaspete de o lună, sunt prezente prin single-ul de debut al trupei, Maria. Genul muzical abordat de trupă este indie-rock, descinzând dintr-un curent consacrat în Statele Unite de trupe precum Interpol sau The National. Video-clipul de debut, noul single **The Mono Jacks** 'WOMAN' este disponibil la download gratis pe site-ul oficial al trupei - www.themonojacks.com, iar producția sa poartă semnătura Griffon & Swans Crew și beneficiază de conceptul, regia, imaginea și post-producția lui Vlad Feneșan și Barna Nemethi. Vlad Feneșan este mult mai bine cunoscut ca bass-istul trupei Robin & The Backstabbers, iar la producția

TAXI feat. R&D – „NonStop”

Cea mai nouă piesă a formației TAXI este un featuring cu Răzvan și Dani.

Numeroase vedete - Andra, Crina Abrudan, Andreea Berecleanu, Bianca Brad, Carmen Brumă, Adina Buzatu, Corina, Corina Caragea, Gianina Corondan, Laura Cosoi, Diana Dumitrescu, Andreea Esca, Giulia, Andreea Ibacka, Elena Ionescu (Mandinga), Jojo, Melania Medeleanu, Maia Morgenstern, Gina Pistol, Adela Popescu, Mihaela Rădulescu, Dana Rogoz, Dana Săvuică, Paula Seling, Sandra Stoicescu, Teo Trandafir, Iuliana Tudor și Iulia Vântur merg la același salon de frumusețe, iar la acest salon apar

doi instalatori, pe numele lor Răzvan și Dani, recepționar fiind Dan Teodorescu.

Timpe de două zile Miko Beauty Palace s-a transformat în platou de filmare a celui mai recent videoclip al formației. Regizorul Anthony Icuagu, deloc străin de lumea muzicii, a încercat să imprime filmărilor și montajului ritmul dansant al melodiei. Viorel

Sergovici (director de imagine), împreună cu echipa lui, a fost inspirat de decor, de scenariu și mai ales de protagoniști. Platoul de filmare a fost vizitat și de Smiley, un susținător al proiectului, dat fiind faptul că producția piesei s-a realizat în studioul HaHaHa Production. Producătorii videoclipului sunt trupa TAXI și Sergiu Stoiaadin.

Gabi MATEI

Dan Teodorescu

video-clip-ului și-a mai dat concursul și Andrei Fântană. În prezent se lucrează la finalizarea noilor piese ce vor fi incluse pe următorul material al trupei, „Fortunes”.

Formația ZERO A LANSAT UN NOU SINGLE: “ÎNGERUL MEU” (feat. DAN BITTMAN). Noul single este o reîntoarcere a trupei la versurile de dragoste care i-au consacrat-o. Piesa este o creație 100% trupa “Zero”, băieții semnând atât versurile, cât și muzica. “Îngerul Meu” beneficiază de o super colaborare cu solistul trupei Holograf, Dan Bittman. Bittman a spus “Da” din start colaborării cu Zero fiind încântat de sound-ul profund romantic al single-ului.

Romantic Jurgen. După ce s-au numărat printre headlinerii scenei Elektrana, în cadrul festivalului EXIT 2010, Romantic Jurgen vin cu un videoclip inedit la o piesă nouă – *Telefonez Aripă* – ce va fi inclusă pe viitorul album al formației, aflat în pregătire. Povestea trupei începe în 2007, când, oarecum plictisiți de așa-zisă scena alternativă românească, din care lipseau cu desăvârșire trupele electro, timișorenii Sandra (voce, versuri), Dacian (synth, clape, programming) și Alexandru (chitară) formează Romantic Jurgen. Direcția era una clară de la început: o formație electro/ wave cu accente post industrial. După o serie de concerte în țară, trupa lansează albumul de debut, *Dead Bunny Invasion* (2008), la casa de discuri independentă Roadrunner Music, din București.

EMG. Ce s-a întâmplat cu Gabi “Guriță” Nicolau în toți acești ani? Ce l-a făcut să revină pe scenă? Cum sună EMG? Ce se va întâmpla cu Krypton? - sunt doar câteva dintre întrebările la care am aflat răspunsul în cadrul unei întâlniri cu prietenii din presă care au fost alături de cei doi muzicieni de-a lungul vremii. EMG, adică cvartetul Eugen Mihăescu Group a lansat deja un single - *Back to the Light* – și promite să devină o titulatură de top a rockului nostru.

Ultimul spectacol...

Oana GEORGESCU

...pentru **Bițu Fălticineanu**, regizorul Teatrului de Revistă „Constantin Tănase”, avea să fie marcat la început de ianuarie, atunci când Maestrul, cel care și-a legat definitiv numele de spectacolele Revistei românești, a trecut în neființă. După o suferință pe care și-a mascat-o foarte bine, timp de aproape 13 ani și pe care a ținut-o în frâu datorită TEATRULUI, pasiunea vieții sale. *“Regizorul Bițu Fălticineanu a fost un om plin de viață și de o discreție ieșită din comun. În ciuda bolii de care suferea era mereu de un optimism molipsitor”* – a spus actorul Vasile Muraru, director artistic al Teatrului de Revistă. *“Avea un motto, un principiu de viață: nici un spectacol nu trebuie să aibă mai puțin de 100 de reprezentații! Și așa a fost!”*.

Popescu - Alexandru Arșinel sau Nae Lăzărescu – Vasile Muraru.

În actuala stagiune continuă să se joace cu mare succes spectacolele sale, *“APLAUZE, APLAUZE”, “IDOLII FEMEILOR”, “REVISTA, REVISTELOR”, “ARCA LUI NAE ȘI VASILE”*. Anul trecut a semnat regia spectacolelor *“ALO, AICI E STROE!”*, dedicat aniversării a 105 de ani de la nașterea actorului N. STROE și a 80 de ani de la debutul celebrului cuplu de comici Stroe și Vasilache, și *“VESELIA NU-I ÎN CRIZĂ”*, Premiera Stagiunii Estivale 2011.

“Disparația lui lasă un gol imens în teatrul nostru. A fost un om care nu a știut ce este libertatea pensionării, fiindcă atașamentul lui față de Teatrul Tănase a fost fantastic. Avea o vitalitate uimitoare, era o adevărată coloană vertebrală a Revistei. Sperăm să avem puterea să ne mobilizăm și să-i continuăm activitatea, mai ales că anul acesta este unul jubiliar - se împlinesc 140 de ani de la prima manifestare a Revistei românești” - mărturisirea Alexandru Arșinel, directorul Teatrului de Revistă.

Eu știu că *“Domnul Bițu”* îmi va lipsi enorm. Nu exista zi în care să nu depănăm amintiri, să nu povestim despre teatru și despre noile proiecte, în care să nu plănuim noi articole pentru presă. În fiecare dimineață îi strigam: *“Bună dimineața, domnu’ Bițu! Ce mai faceți?”*. Și de fiecare dată, deși suferea tot mai mult din cauza bolii care îl mistuia, îmi răspundea din biroul său *“cu geamuri”*, zâmbind, cu seninătate și bucurie debordantă: *“Foarte bine! Excelent! Minunat!”*... Mulțumesc pentru tot ceea ce m-ați învățat, Domnule Bițu Fălticineanu. (Foto: Dragoș Constantin)

Pe scenă, la ultima premieră

“Unul dintre ultimii mohicani”, așa cum îl caracteriza marea actriță Stela Popescu, care îl

Smiley

După succesul național și internațional înregistrat de single-ul *Love is for free*, piesă licențiată prin intermediul Cat Music la Sony Music - Smiley a lansat videoclipul piesei *Dream girl*.

Regizat de către **Barna Nemethi** și **Vlad Fenesan**,

Holograf cu Angela Gheorghiu

“Nu mai e timp” este titlul celui mai nou single semnat Holograf, pentru care formația a avut ocazia să realizeze o colaborare, pe care băieții și-au dorit-o foarte mult, cu celebra soprană Angela Gheorghiu. După lansarea piesei, au apărut în foarte scurt timp aprecieri pozitive din partea publicului și a posturilor radio de specialitate.

Mai mult decât atât, pentru noua piesă s-a filmat și un videoclip în două dintre studiourile MediaPro Pictures din Buftea. Noul clip se bazează pe ideea că, în lumea agitată în care trăim, oamenii nu mai au timp să iubească, să zâmbească sau chiar să-și vorbească unii altora.

Odată cu lansarea videoclipului “Nu mai e timp”, Holograf vine și cu cel mai nou album discografic al formației, intitulat “Love Affair”. Albumul ce conține piese cum sunt: “Roua dimineții”, “Când pierzi pe cineva”, “Întoarce-te acasă”, “Cât de departe” și multe altele, se va lansa oficial la concertul Holograf de pe 24 februarie la Sala Polivalentă. Concertul va beneficia de participarea extraordinară a sopranei Angela Gheorghiu.

videoclipul a fost filmat la Castel Film și înfățișează o poveste de dragoste neîmplinită, surprinzând toate efectele deziluziei și trăirile personajului principal interpretat de către **Smiley**, chiar și în scenele în care artistul ar fi trebuit să fie dublat cu un cascador.

Realizat de HaHaHa Production, *Dream Girl* este cel de al treilea single extras de pe albumul *Plec pe Marte*, lansat de Smiley în luna martie 2010. Piesa are un sound aparte, este o baladă caldă, boemă și personală.

Neylini - „Dayla”

Neylini revine pe scena muzicală nu doar cu un single nou, ci și cu o nouă imagine, special construită pentru a promova piesa „Dayla”. Cântăreața a dorit să se reinventeze, să-si surprindă fanii cu un look cu tentă rock. Shooting-ul realizat de Arta-Digitala.ro se inspiră din piesa “Dayla”, unde Neylini s-a folosit de puterea

imaginației pentru a crea un orașel al distracției. Alături de un bolid de 500 de cai putere, artista nu s-a lăsat mai prejos, demonstrând că

poate fi o femeie puternică și sexy în același timp.

“Rezultatul noului shooting se datorează în mare parte echipei de stilști cu care am lucrat - Adina Necula, make-up artist-ul Sânziana Iaru și hair-stilista Gina Aron, oameni care și-au folosit talentul pentru a mă transpune în personajul dorit” a spus Neylini.

**Pagină de
Dorin MANEA**

Like Chocolate

Un cântec este pe toate buzele în ultima vreme, "Da Bomb", în interpretarea unui duet inedit. Like Chocolate este un proiect aparținând sută la sută agenției Live Artists, care a "comandat" această melodie băieților de la Narcotic Sound, înregistrarea făcându-se în studioul Narcotic Creation. Cum este vorba de nume noi pe firmamentul genului, ni se pare normal să facem cunoștință cu cele două componente. Betty are 19 ani, părea destinată unei promițătoare cariere sportive, dar se pare că va deveni mai cunoscută prin muzică. În vara lui 2001 s-a apucat serios de atletism și, chiar dacă nu a câștigat titluri naționale, și-a construit un mod de viață sănătos, bazat pe mișcare. În schimb muzica o însoțește pretutindeni, este adânc înrădăcinată în sufletul ei, căci Betty este mereu cu căștile pe urechi, la plimbare, la antrenament, când este cu laptopul în față. Iar când nu-i ascultă

pe alții, cântă ea însăși. De altfel, părinții au observat că de mică reproducea perfect toate melodiile auzite la televizor, așa că au dat-o la un profesor de canto. După aproape 3 ani de studiu intens, Betty a ajuns la proiectul actual, având-o alături pe Andra. Pe numele ei real Adriana Zoica, aceasta s-a născut pe 21 octombrie, în zodia Balanței, în urmă cu 22 de ani. Este o ființă echilibrată, prietenoasă, mărturisind a avea o singură uriașă pasiune, muzica: "Muzica mă ajută să simt, să exprim și să dăruiesc". Cele două componente ale trupei Like Chocolate sunt nu numai "bombe" atrăgătoare și talentate, dar privind cu responsabilitate cariera căreia i s-au dedicat.

Dya

Talentata solistă din Iași a fost botezată Dya de compozitorul Eugen Ungureanu, care căuta pentru ea un pseudonim rezonant, scurt, în perioada când i-a încredințat mai multe melodii de succes, între care "Înger alb", cu care Dya a cucerit Trofeul puternicului concurs internațional "Ti amo" de la Onești, în 2006. Pe numele ei real Diana Ioana Prepelită, s-a născut la Iași

pe 9 mai 1994, fiind în prezent elevă la Colegiul național de artă "Octav Băncilă" din Iași, la secția canto muzică ușoară și jazz. Am amintit de trofeul de la Onești, dar palmaresul ei este impresionant: Marele Premiu la Nürnberg, Germania, Trofee festivalurilor "Flori de gheață", București, și "Constelația necunoscută", Vaslui, toate trei în 2006, premii I la concursurile de la Arad, Techirghiol, Vaslui, Dorohoi, Tecuci, Craiova, Aleșd, Piatra-Neamț. De asemenea, a câștigat premiul II la trei importante competiții peste hotare. Este vorba de festivalurile "O Europă deschisă" de la Moscova, Rusia, "Steaua Elatului" de la Chișinău, Republica Moldova, "Aurora boreală" de la Ruse, Bulgaria, la care se adaugă același loc secund la puternicul concurs "Fresh Mania" organizat de postul Național TV. Dar reprezentarea culorilor României nu se oprește aici: în 2006 a participat la finala Eurovision Junior, în cadrul trupei New Star Music, care s-a clasat pe locul 6 cu piesa "Povestea mea" (My Story).

Dya a urcat pe scenă încă de la vârsta de 5 ani și jumătate, așa încât nu este de mirare precocitatea sa în domeniul performanței. În 2008 a semnat un contract cu casa de producție Cat Music - producător Dan Popi, manager Costi Ioniță. În același an este realizat, în regia lui Florin Botea, primul video-clip, la piesa "Down the Earth", care a intrat rapid în topurile de specialitate. Al doilea video-clip a fost filmat de profesioniști bulgari la Sofia, în Bulgaria, la piesa "Stai" (Stay, în versiunea engleză), pentru ca în decembrie 2009 să filmeze al treilea video-clip, la cântecul compus de Cătălin Dascălu, "Snow Story".

2009 a fost de altfel unul foarte fructuos pentru ea, participând la un turneu național alături de formația Blaxy Girls, ocazie cu care a fost și prezentatoare. Ipostaza aceasta era însă mai veche, pentru că anterior fusese co-prezentatoare la Antena 1 lași la emisiunea "Kids Land" și la TVR lași la "Țara lui Piticot", moderată cândva de... Andreea Marin. Tot prezentatoare a fost și la festivalul "Callatis Junior 2009" de la Mangalia, dar a și jucat în piesa de teatru "Zurgălăii cei năstrușnici de la sania lui Moș Crăciun", alături de Monica Ghiuță sau Eugen Cristea. La Mangalia este ca la ea acasă, pentru că a cântat la festivalul "Callatis" în 2008 și 2010, dar a susținut recitaluri și la "Cerbul de aur Junior", în 2009 și 2010. Același 2010 a găsit-o la New York, în SUA, cu un recital în Manhattan pentru diaspora românească, pe 1 mai, dar și în juriul festivalului internațional "Music for kids", alături de Mihai Trăistariu. Anul 2011 i-a adus alte consacări, prin intrarea în finala celor mai puternice concursuri de muzica ușoară din țară: Mamaia, dar mai ales "George Grigoriu" de la Brăila și "Dan Spătaru" de la Medgidia. La acesta din urma a obținut premiul revistei "Actualitatea Muzicală", precum și un altul, de la o fundație muzicală internațională, succesele datorându-se abordării remarcabile a unor piese semnate de Temistocle Popa, Ion Cristinoiu, George Grigoriu. Anul curent au făcut-o cunoscută în Spania cu melodia "Crazy", realizată în colaborare cu DJ Victor Ark, difuzată intens la toate posturile de radio din această țară și inclusă pe toate compilațiile discografice, dar i-a permis să cucerească și publicul britanic, cântând timp de 2 săptămâni la Manchester.

Diana Prepelită, alias Dya, ia muzica foarte în serios, stăpânind bine pianul și chitară clasică. Cântă la fel de bine muzică ușoară, pop, soul, R'n'B, artiștii săi preferați fiind Beyonce, Christina Aguilera, Fergie. Un gest care o onorează este acela de a mulțumi tuturor acelorora care au sprijinit-o în carieră: Teodor Munteanu (primul profesor de muzică), Cristina Cozma, Mihaela Gârlea, Anca Apetroaei (dascăli la Palatul copiilor din Iași), Eugen Ungureanu (mentor și... „naș”!), Mihai Trăistariu (cel care a recomandat-o lui Costi Ioniță, fostul său coleg de la Valahia), Costi Ioniță (cu care a petrecut clipe minunate în studioul de înregistrări și care a avut idei inspirate legate de promovarea ei), Dan Popi de la Cat Music (pentru încrederea acordată), Cătălin Dascălu (pentru piesele de club), Free Dee Jays și mulți alții, între care la loc de cinste familia (Eugenia și Dan, părinți, Andrei, frate), mereu alături de ea și susținând-o necondiționat. În Dya, nu întâmplător premiată de revista noastră la Medgidia, avem una din interpretele de frunte ale anilor ce vin!

Anna Lesko

Anna Lesko înfierbântă mințile multor spectatori, care "ard în flăcări" când o ascultă, fiind o artistă misterioasă și specială. Vine de la Chișinău, dar nu este basarabeancă, vorbește fluent românește (a

învățat limba în câteva luni, pentru a putea intra la Facultatea de Drept), deși nu este limba ei maternă, și după mai bine de 10 de carieră pe teritoriul României este una din vedetele cele mai solicitate, ne spun cei de la agenția Live Artists. De mică a avut aplecare către scenă, montând acasă adevărate piese de teatru, cu povești din folclorul rusesc. Primul ei single, "Ard în flăcări", a șocat prin senzualitatea artistei, ritmurile moderne, inedite, cadrele regizorale inspirate. Au urmat alte hit-uri, cum ar fi "Inseparabili", "Inocenta", precum și două albume distinse cu "Discul de aur". Binecunoscută de pe micul ecran și de la radio, Anna Lesko a devenit o adevărată artistă de show în 2005, odată cu lansarea marelui succes "Anicyka maya", primul cântec în care exploatează rădăcinile ei rusești. Cu regularitate de ceasornic lansează noi și noi șlagăre: "Balalaika", "1001 dorințe", "24", "In My

Bedroom", "Get It", "Wake Up", abordând nu o dată muzica de club. În ciuda imaginii de divă pe care i-a creat-o presa (a fost supranumită "regina de gheață"), Anna Lesko este o ființă aplecată către lectură și tot ce înseamnă creativitate: pictează (tablourile sale sunt foarte căutate), își croiește singură ținutele de scenă, își realizează coregrafia de scenă.

Pagini realizate de **Delia STREIT**

Stela și Arșinel: „Boema, mon amour!”

Un album istoric, am spune, pentru că retrasează câteva din spectacolele de uriaș succes de la faimoasa grădină Boema din centrul Capitalei, demolată abuziv

după Revoluție. Într-o atmosferă devenită adesea irespirabilă, show-urile de la Boema (regizate de Bițu Fălticineanu, care n-a mai apucat să asiste la apariția acestui CD) erau o adevărată gură de aer proaspăt, o oază de libertate a spiritului. Meritele revin în primul rând marilor actori, de uriașă popularitate, Stela Popescu și Alexandru Arșinel, cei mai îndrăgiți din România, dar și textelor excepționale semnate de cel mai important scriitor de „revistă”, regretatul Mihai Maximilian, și cupletelor muzicale aparținând neuitatului compozitor Vasile Veselovski. Meritul editării acestui CD aparține Teatrului Național Radiofonic: realizatori Silvia Cusursuz și Mircea Zăvoianu, regia de studio Renata Rusu, regia tehnico-muzicală Florina Istodor. Cele 12 bijuterii, intrate definitiv în cartea de aur a genului, sunt „Doi glumeți de la Boema”, „Telefonul”, „Stela, spune-ți monologul!”, „Casanova”, „Mi-e frică!”, „Soacra cinefilă”, „Femeia Spartacus”, „Toreadoarea”, „Scoțianul”, „Moda”, „Vizionare plăcută!”, „Pardon, scuzați, bonsoir!”. Momente unice, irepetabile, legendare, care fac parte din viața noastră, gravate pe

un CD de colecție, pe care vi-l recomandăm din toată inima.

Savoy: „Colindători pe caii de zăpadă”

Este al 46-lea album (un adevărat record!) pe care ni-l propune Marian Nistor, și de această dată alături de soția sa, Dorina Paraschiv Nistor. Editat de casa Spiros din Galați, albumul include 20 de cântece emoționante, interpretate vocal de cei doi protagoniști. În buna tradiție Marian Nistor (compozitor, dar și orchestrator, în această a doua postură împreună cu Mircea Drăgan), albumul se distinge și prin

valoarea literară, versurile fiind semnate, înafară de cei doi, între alții, de Mihai Eminescu, Alexandru Macedonski, Grigore Vieru, Adrian Păunescu, Panait Cerna, Ion Lotreanu. La cele două compoziții ale Dorinei Paraschiv Nistor, „Zorile de dimineață” și „Colind măicuței mele”, acompaniază formația „Savoy – popular”. Intervenții instrumentale extrem de gustate au regretatul Alin Constanțiu (saxofon, clarinet), Marian Nistor (nai, chitară, muzicuță, clape), Pancirel Constandache (trompetă), Dumitru Fărcaș (taragot). Înregistrările au fost efectuate în studiourile „Dragan Music” (Mircea Drăgan) și „Midi Sound” (Jolt și Andrei Kerestely). Valoarea albumului este subliniată și de cei care au ținut să susțină acest proiect de calitate: George Mihăiță, Ion Antonescu, Mircea Minea. Se detașează titluri cum ar fi „Te mai colind și sper”, „Trubadurul”, „Rugăciune”, „Colind iubirilor pierdute”, „Colind vântului”,

„Colind Domnului Dumnezeu”, „Colind românesc”, „Colind nocturn”, „Colindă, colindă”, „Colind pentru mireasa mea”. Indiscutabil, Marian Nistor și „Savoy” sunt departe de a-și fi spus ultimul cuvânt!

Ion Suruceanu: „Maria”

Cu ocazia unui excepțional eveniment organizat la București de cunoscutul promotor Dorin Irimia, un adevărat protector al artiștilor de valoare, marea vedetă din Republica Moldova, Ion Suruceanu, ne-a oferit un album în care am regăsit o parte din marile sale succese, compuse special pentru el de Ian Raiburg sau alți valoroși compozitori basarabeni. Cu vocea sa gravă, baritonală, Ion Suruceanu cântă o adevărată muzică ușoară românească, așa cum se scria și la noi cândva, atunci când compozitorii noștri de frunte aveau pentru ce și pentru cine să scrie... Mare prieten cu Dan Spătaru, Ion Suruceanu reia și câteva din marile succese ale acestuia, așa cum și el i-a împrumutat acestuia hit-ul

„Lăcrămioara”, de Gheorghe Mustea. Recitalul susținut anul trecut pe scena festivalului internațional „Dan Spătaru” de la Medgidia a confirmat popularitatea remarcabilă și în România a aceluia care a fost singurul care l-a evocat pe scena „Cerbului de aur” pe Dan Spătaru. Indiscutabil, un album de colecție.

**Pagina de
Florin-Silviu URSULESCU**

Amintiri...

Albumul de față, asemeni tuturor aceluia editate de Uniunea Compozitorilor și Muzicologilor, alături de melodii mai vechi, binecunoscute și fredonate de toți iubitorii muzicii ușoare românești, unora de ultimă oră. În această ultimă categorie intră „Viață de artist” de Jolt Kerestely, pe versuri de Carmen Aldea Vlad, piesă ce va figura pe albumul de autor programat să apară în 2012, cu creații ale reputatului compozitor încredințate acestui autentic campion al popularității care este Fuego. Și dacă suntem la capitolul noutăți, la loc de cinste se înscrie piesa „Ciao, amore!”, cu care Marcel Dragomir a cucerit Trofeul festivalului de la Mamaia la ediția 2011 și încredințată unuia dintre copiii care au cucerit Italia, Andreea Olariu din Constanța; din acest motiv, textierul Eugen Dumitru a conceput și o strofă în limba italiană. Mai știi cum vom auzi acest cântec la celebrul concurs „Io canto”, de la postul TV din Peninsula, Canale 5? Încredere în generația de mâine, care ne-a oferit atâtea satisfacții internaționale în ultima vreme, dovedește și Viorel Gavrilă, bun cunosător al tinerilor soliști: el a mizat pe talentul orădenței Alexandra Ruge, în piesa „Visez și eu”, pe versurile Corinei Despot. Voci proaspete de copii și în piesa „de sezon” a lui Andrei Tudor, „Iarna spune povești”, pe versurile Andreei Andrei; este vorba de glasurile îngerești ale componenților corului „Sunetul muzicii”, condus de Cristina Manoliu Săvulescu, care îl acompaniază minunat pe experimentatul Marcel Pavel. Aceste speranțe ale cântecului speră să egaleze performanțele tinerei buzoience Lucia Dumitrescu, câștigătoare a Trofeului festivalului de la Mamaia în 2007, care dă viață convingător compoziției lui George Natsis, pe versurile Mirelei Fugaru, „Te-am iubit”.

Dacă viitorul sună atât de bine la capitolul interpretare, într-o perioadă când muzica ușoară românească este atât de marginalizată, acest lucru se datorează în primul rând dascălilor care i-au descoperit și i-au pregătit. Lucia Dumitrescu este unul dintre zecile de elevi ale căror înzestrări au fost șlefuite de marele, regretatul compozitor Cornel Fugaru, un profesor care a transmis elevilor săi ceva din pasiunea sa, din arderea interioară pe care le evidențiază din plin și în cele două melodii de pe

acest CD, ambele cântate chiar de el: „De ce-ai plecat din viața mea” (pe versuri de Eugen Rotaru) și „Cercul nopții” (pe un text al vechiului colaborator Dan V. Dumitriu). Pe album, emoționant, se reîntâlnește cu cel mai bun prieten al său, plecat dintre noi cu un an înaintea sa, Anton Șuteu. Acesta este prezent la rândul lui cu două melodii, ambele pe versuri de Dan V. Dumitriu: „Doar iubirea” (cu Mirabela Dauer) și „Voi, oameni de mâine” (cu un grup vocal), aceasta din urmă dedicată parcă talentelor juvenile de care am amintit mai sus. Un alt mare dispărut al ultimilor ani, Florin Bogardo, ne reamintește talentul său unic de melodist, cu două cântece pe versuri de Sașa Georgescu, „Să pot!”, interpretată de compozitor în duet cu soția sa, Stela Enache, și „Extemporal”, cântată doar de aceasta.

Impresionantă „plaja” de vârste ale autorilor, dovedind resursele inepuizabile ale muzicii noastre ușoare. Sărbătorit în iunie 2011 la împlinirea a 90 de ani, inclusiv prin lansarea unei cărți biografice, maestrul Temistocle Popa dovedește o vitalitate rară, compunând atât pentru copii, cât și pentru interpreții consacrați; din această ultima categorie face parte Cătălin Crișan, căruia i-a încredințat piesa pe versuri proprii „Mi-e dor de tine”. Nu întâmplător colecția de față poartă titlul „Șlagăre românești”, pentru că îi avem aici pe toți campionii marilor succese ale genului. Horia Moculescu i-a încredințat lui Gabriel Cotașu unul din primele sale hit-uri din cariera solistică, superbul „Prima iubire și ultima” (pe versurile neuitatului Mihai Maximilian), căruia artistul i-a dat viață și la marea „Gală Ovo Music” de la Sala Palatului, unde a trebuit să aleagă o singură melodie. Vocea atât de personală a îndrăgitelui interpret pune în valoare alte două mari șlagăre, despărțite de mai bine de două decenii: „Noi rămânem oameni” de Adrian Enescu, pe versurile lui Dan V. Dumitriu, și „Dacă n-ai iubi”, muzică și versuri Mihai Pocorschi, unde Cotașu îi are alături pe colegii din formația VH2. Succesul unui cântec nu poate fi despărțit de interpreții care-i dau viață. Colaborarea exemplară dintre Marius Țicu și Angela Similea este ilustrată de cunoscuta piesă „Te-aș alege din nou”, pe versurile Liliane Ștefan.

Una din primele piese care ne-au impus la concursul Eurovision a aparținut lui Ionel Tudor și a prilejuit ziariștilor străini constatarea că Monica

Anghel și Marcel Pavel posedă două dintre cele mai bune voci ale finalei europene. Este vorba de „Tell Me Why?”, pe versurile inspirate ale Mirelei Fugaru.

Vorbeam în primele rânduri ale acestei cronici nu atât de un duel al generațiilor, cât al epocilor în care au fost scrise și lansate piesele. Iată, de pildă, Mircea Drăgan ne întoarce în timp, pe vremea când formația condusă de el, Romanticii, era una dintre cele mai populare din țară. Pe versurile mamei sale, Gina Teodorescu, Drăgan ne propune melodia „Te voi iubi”. Și dacă Andrei Tudor este cel mai tânăr membru al secției de muzică ușoară a Uniunii Compozitorilor și Muzicologilor, unul dintre compozitorii primiți recent în U.C.M.R. este Mihai Alexandru (coleg de promoție la Universitatea Națională de Muzică cu Marcel Pavel!), care îi dă o șansă de relansare fostei câștigătoare a premiului I de interpretare de la Mamaia, Raluca Ocneanu, la revenirea acesteia din Italia. Compozitorul completează lista celor 19 remarcabile șlagăre cu „Să vii să mă iei”, pe versurile lui Cezar Cristea, mult mai cunoscut drept 1 Q-Sapro.

Ascultând și reascultând aceste cântece memorabile, nu m-am putut împiedica să mă întreb: vom avea oare vreodată la TVR, televiziunea publică, așa cum ar fi normal, o emisiune care să pună în valoare talentul excepțional al compozitorilor noștri de muzică ușoară? Unde sunteți voi, „Șlagăre în devenire”?

Octavian URȘULESCU

Români în Europa (III)

Doru IONESCU

Pe **Leopold Reisenauer** l-am găsit acolo unde se află de prin 1993, la Tuttlingen (sudul Germaniei, spre izvoarele Dunării). Povestea cu cântec a lui Poldi (cum îi spun prietenii) a fost moștenită de la tatăl său, trompetist din Tâlmaciul Sibiului, trecând prin liceul de muzică și conservatorul din București, dar și prin câteva grupuri jazz studentești (bigband-ul lui Bițu Mărgărint de la Casa Studenților, „Omicron”, dar mai cu seamă „Basorelief”-ul Arhitecturii). Plecat în 1986 din țară, și-a reîntregit repede familia (ba și-a și upgradat-o, acum deținând doi băieți – amândoi în muzică - și o fată) și și-a cultivat mai departe vocația pentru jazz (a cântat în zona Frankfurt într-o trupă funk), completând-o mai apoi cu aceea de pedagog. Fondator în 1996 al unui big band de liceeni (P.entru O. L.ungă D.urată I.internațională), a devenit faimos în toată Germania, câștigând premii naționale și internaționale.

Dar menirea sa s-a dovedit deopotrivă aceea a unei verigi cheie în lanțul marilor muzicieni români din diaspora. Pentru că, în clubul pe care l-a înființat în zonă, în 1990, a colaborat pe dată cu Eugen Ciceu „Cicero”, muzician șaizecist notoriu (în Europa în primul rând), aducându-i imediat și pe Mircea Tiberian /

Decebal Bădilă / Eugen Gondi. La liceul de muzică a invitat numeroși muzicieni de talie internațională (între care și români), în concert ori workshop. Cu eminentul Peter Herbolzheimer și P.O.L.D.I. a înregistrat inclusiv un disc în concert, urmat în 2007 de un altul (în România) – după turneul prin institutele de învățământ muzical. Primul tur acasă a fost derulat în 2003, urmat de specializarea unor tineri români în Germania. Saxofoniștii Alex Simu, Cătălin Milea și Lucian Nagy ori chitaristul George Dimitriu sau fost ajutați din plin la început de carieră.

Dacă pe discul din 2007 apare regretata solistă

Leopold Reisenauer

Anca Parghel, pe cel din anul următor (înregistrat cu ORF la un summit al jazz-ului românesc de la Viena) cântă Sandy Patton. În vara trecută tocmai colaborase cu un coleg de generație notoriu, Nicolas Simion, edificând cu același bigband un concept balkan jazz

inedit. Nu e exclus, după reunirea recentă a „Basorelief”-ului, să-l vedem – de ce nu și cu Flavius Teodosiu? (alt fost) – într-un revival al optzeciștilor!

Altfel, cum se vede mai sus, un portret de echipal Bigband.

Ramona Horvath face parte, din deceniul trecut, din generația nouă a jazzului românesc. Pianista a fost remarcată și susținută (prin acele concerte inedite la două pianе) de decanul jazzului românesc, lanctsi Körössy, din păcate cu mai multe apariții în Europa decât în țară. Reorchestrări din muzica grea, dar și prelu(cr)ări ale maestrului din folclor. Din 2008, Ramona se află într-o prelungită rezidență artistică la Paris, o evoluție inedită de selfmadewoman, cântând solo sau într-un trio cu doi instrumentiști francezi. Pe lângă pregătirea proiectelor propuse de Körössy (două CD-uri, între care unul cu Nicolas Simion), portretul o surprinde în plină afirmare, în preajma înregistrării primului disc în nume propriu!

Din fericire pentru ei, din păcate pentru scena românească, inițiativele cele mai noi ale muzicienilor români își găsesc din ce în ce mai multe debușeuri în străinătate, evenimentele din România desfășurându-se în cvasi anonim, promovate pe culoarul strâmt al melomanilor împătimiti. Ca și nouăzeciștii mai sus citați (majoritatea rezidenți în Olanda, cu acțiune în tot vestul Europei), și Ramona își consumă energia imaginând proiecte pentru un alt public decât acela preferat de acasă.

REVISTĂ LUNARĂ EDITATĂ DE UNIUNEA
COMPOZITORILOR ȘI MUZICOLOGILOR DIN ROMÂNIA
CU SPRIJINUL UCMR-ADA DIN FONDUL SOCIAL
CULTURAL

ACTUALITATEA MUZICALĂ

Redactori:

Mihai COSMA

Octavian URSULESCU

Editorialist: Liviu DĂNCEANU

Șef de producție: Costin ASLAM

Semnează în acest număr:

Loredana BALTAZAR, Janina BĂDICI, Al. I. BĂDULESCU,
Corina BURA, Grigore CONSTANTINESCU,
Viorel COSMA, Constanța CRISTESCU, Cleopatra DAVID,
Anca FLOREA, Andra FRĂȚILĂ, Oana GEORGESCU,
Doru IONESCU, Florian LUNGU, Carmen MANEA,
Doina MOGA, Mariana POPESCU, Constantin TUFAN-
STAN, Ecaterina STAN, Mădălin Alexandru STĂNESCU,
Florin-Silviu URSULESCU

Pentru ediția electronică vezi: www.ucmr.org.ro

Adresa redacției: București, Calea Victoriei 141, sect.1,
010071, România. **Tel./Fax:** +40-21-312.98.67

E-mail: em@edituramuzicala.ro, editura@unmb.ro

TIPOGRAFIA - ERICOM PRINT SRL

TEL: 021-410.64.88

ISSN: 1220-742x